

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

V Ljubljani, 22. svečana.

Volitve iz kmečkih občin v kranjski deželni zbor so končane. S. L. S. je sijajno zmagala; njena organizacija se je izkazala. Ta zmaga ni trenoten uspeh, marveč sad dolgega, težkega dela, ni srečen slučaj, marveč preračunjena posledica umstveno predelanih in dejanski uresničenih premis. Veseli smo je, kakor se veseli računar srečno izvršene mat. naloge. Zdaj lahko pove- mo: Jasno nam je bilo že v pričetku naše pol. organizacije, da bi mogla na kmetih radikalno-agrarna stranka z liberalnim kulturnim programom najti ugodnih tal. Deželni odbor, vlada, in last not least Kmetijska družba — vse je bilo proti našemu gibanju. Vzeli smo jim veter iz jader. Jasno začrtana politična smer razdrobiti liberalno nemško-slovensko zvezo se je popolnoma posrečila. Njen patron je šel iz dežele — Umrla je zapuščena in pri pogrebu smo se smejali.

Zdaj imajo govoriti mesta. V tem oziru treba nekaj jasnih besedi. Javnost strašijo zdaj s klerikalno-nemško vladno zvezo. Otrokom, ki jecljaje ponavljajo samo za drugimi besede, ne govorimo. Imamo jih še mnogo, zlasti po mestih, ki politički spadajo v to kategorijo. Ne more jim »Narod« natveziti tako debele, da bi je ne verjeli. Te prepuščamo mirnega srca njihovi usodi.

Razsodnim, političko zrelim, samostojnim rojakom velja naš glas. Nanje apeliramo in jim dajemo v premislek te-le stvari:

S. L. S. je zmagovala dozdej edino le v zaupanju na moč ljudstva, ki je ž njo. Ob času, ko je bila njena organizacija še šibka, ko se je morala bojevati proti samozavestnim, vladajočim nasprotnikom, je zame- tala vsak kompromis. Ali naj ga sedaj išče? Kdor je zasledoval našo politiko, ve, da je bilo mnogo razuma v nji. Če se zdaj stranki očita zveza z vlado in Nemci, se pravi to dvomiti nad inteligenco njenega vodstva. To je po naši sodbi bolj žaljivo, nego očitke izdajstva, ki se itak silno po- cenji prodaja na političkem trgu. Ne toliko zavoljo take zveze, kolikor zavoljo tako izpričane omejenosti in nezrelosti vodstva, bi stranka morala propasti, ko bi bilo to res. Morala, pravimo, fiziško in moralno. Ne zaslužila bi življenja. Denimo, da bi

bila obrečena zveza resnična. V tem slu- čaju bi pa obnašanje liberalnih nasprotni- kov kazalo še manj razuma, nego vodstvo S. L. S. Pameten liberalni politik bi S. L. S. tiščal v tako zvezo in potem, ko bi se zveza brezdvobeno na škodo pravicam slovenskega naroda pokazala, bi stopil na dan glasno in brezozirno. Ne pa zdaj, ko ni za to nobenega, niti najmanjšega povoda.

Da bo stranka podpirala protiliberalne kandidate, je samobesei umevno. Dolžnost uveljaviti volivno preosnovo, ji mora biti neprenehoma pred očmi. Brez volivne pre- osnove ni deželnega zbora; to geslo osta- ne, kakor je živelo v minulem zasedanju. Tu ni nobene poti nazaj; mostovi so po- žgani za vedno. Temeljito se moti, kdor misli, da je stranki na tem, da za vsako ceno dobi večino v deželnem zboru. Ve- čina ji ne odide, dokler ima ogromno ve- čino dežele na svoji strani. Če je tudi po številu poslancev v manjšini, ima po svo- jem vplivu in po svoji enotnosti večino, ki ji, odkar se je razbila liberalna zveza, nimajo nasprotniki nobene trdne čete po- staviti nasproti. Za Boga, ali res mislite, da se nam tako neizrečeno mudi, da posadimo v deželni zbor svojo večino? Nimamo ga nikogar, ki bi se tepel za take službe in za delo, ki je združeno ž njimi. Gre se nam za volivno preosnovo, ki mora nositi na sebi vse znake demokratiškega načela, ko- likor jih je sploh mogoči! v sedanjih raz- merah. Bili smo že dvakrat pripravljene na kompromis z liberalci. Odbili so dvojno po- nudbo pod vodstvom Ivana Hribarja. Po- vedati moramo resnici na ljubo, da zastopa v tem oziru dr. Tavčar pametno stališče. Ko bi imel on v svoji stranki toliko vpliva kakor nekdanj, bi morda sedaj v Ljubljani volili drugače, nego bomo. Zvestobo vra- čamo za zvestobo, spravljivost za sprav- ljivost. A zdaj je tudi dr. Tavčar samo eden izmed množice. Udati se bo moral večini, kakor se je že meseca novembra. Hribar-jev duh gospoduje stranki; in ta je škod- ljiv, poguben lastni stranki, kar nas ne briga, a tudi politiki slovenskega naroda sploh, kar nam seveda ne more biti vse- eno.

Kolikor se oslabi narodno-napredna stranka sploh pri teh volitvah, toliko večja je gotovost, da pridemo preko mrtve to- čke — nerešene volivne preosnove — do dela v deželnem zboru. Najpriprostejša politička logika zahteva potentakem od

nas, da oslabimo, kar in kjer moremo libe- ralno delegacijo. Na ti podlagi je osnovan naš volivni boj v mestih. Nalašč smo se iz- ogibali vsem strastem v tem boju, ker vemo, da bi vzbujene strasti vresničenje našega cilja le obtežile. Mirno, a odločno bomo podpirali vse kandidate, ki nastopijo proti narodno-napredni stranki, ker jih mo- ramo, tudi če so drugače nam nasprotni. Lahko bi bili postavili svoje kandidate. Da jih nismo in zakaj jih nismo, je naša stvar. To vprašanje smo rešili samo z odgovor- rom na drugo, ki slove: kako moremo naj- uspešnejše oslabiti volivni preosnovi na- sprotno stranko? Nobenih obljub, ali zago- tovilo ne zahtevamo od samostojnih kandi- datov, tudi glede na volivno preosnovo ne. V svesti smo si namreč, da more edino le Hribarjeva klika tiščati svojo trdovratno trmo v tem oziru. Za tako zaostalega, ka- kor so njeni pristaši, nimamo nikogar, kdor je imel poguma ločiti se od nje in nastopiti proti nji.

Izdali smo s tem vse svoje skrivnosti, vse svoje zveze. Od vlade ne želimo no- benih prednosti, nobenih dobrot, od nje za- htevamo strogo pravičnost, ki pa seveda ne more biti vedno v soglasju s tradicija- mi, katere imajo v svoji duši shranjene li- beralci iz polpreteklega časa.

Naša taktika je rodila že sedaj dober sad. Liberalci se boje in strah jim izbulja oči, da vidijo stvari, ki jih ni! Blodnje iz melanholije! Koliko neumnosti so naredili samo zavoljo kandidature glavarja Detela! Na prošnjo, naj kandiduje, izjavlja, da sprejme mandat, če bo izvoljen, da se pa ne prikloni nobeni stranki in ne vstopi v noben klub; niti na noben shod ne gre. In tu že vpije ves liberalni tabor par tednov, da je to komplot proti narodno-napredni stranki, kriči o škandalu vseh škandalov, se krega po listih in zastopih in plačuje br- zojavke na ministrskega predsednika. Za božjo voljo, saj so ti ljudje na vsa usta vpili, da so mesta njihova trdnjava, da stoje me- ščani neomajano v njihovem taboru. Kdo bi jih zdaj poznal? Par besedi reče neki okrajni glavar, da ne odklanja kandida- ture, da je zadovoljen, če ga hočejo voliti meščani — in njihova moč se v enem naj- zavednejših mestnih volivnih okrajev, se- suje v prah. Enkrat so uganjali hinavščino, ali prej ali zdaj. Upajmo, da prej.

In v Ljubljani? Kje je nekdanja samo- zavest, ki je dvignila kopje proti Rimu in

Dunaju? Dva prosjaka sta stala zadnje ne- deljo na odru Mestnega doma, ki se jima je bralo z obraza in iz besedi, da se zavedata težkega boja, ki ju čaka. In sicer ne proti kakim fanatiškim radikalcem, marveč proti dvema meščanom, ki sta brez patosa, mirno in trezno razvila prejšnji večer vsak svoj gospodarski program.

Ti simptomi so značilni. Naš namen je deloma že dosežen; liberalna stranka je že oslabiljena v svojem jedru. Ali bo tudi po številu svojih poslancev, bomo videli. Nič ne dene, če z obupnim naporom dobe me- sta. Ta napor je zadnji; o tem si je vsak zrel politik na jasnem. Veleposestniki in kranjski Nemci to tudi gotovo vedo. Ne bomo se prerekali z očitkom zveze ž njimi. Pojasnili smo svoje stališče in iz tega je razvidno, da zveze ni in je biti ne more. Naš načelnik je to izjavil v imenu stranke pred vsem slovenskim svetom. Komur to ne zadostuje, naj ostane pri svojih blod- njah. Vprašamo pa dr. Tavčarja, in kar je še pametnih ljudi med narodnimi napred- njaki: Ali bi vi, ko bi bili v enakih razme- rah kot so danes Nemci, podpirali stranko, kakršna je danes po Hribarju prerोजना nar- odno-napredna stranka? Obubožanemu švigašvagi se da kruha, ko je lačen, ne pa mandata.

Še štiri dni bo dvakrat podčrtaval »Sl. Narod« izdajstva in škanđale, še štiri dni bo deklamiral o raznih koalicijah in zve- zah, pa bo konec. Šestnajst naših, ki stoji za njimi najmanj štiri petine vsega ljudstva v deželi, bo v najneugodnejšem slučaju moško in samozavestno zasedlo svoja me- sta v deželni zbornici in neizprosno ponav- ljalo svojo zahtevo po volivni preosnovi, dokler je ne doseže. Ni najmanjše dvojbe, da jo bo!

Državni zbor.

Dunaj, 21. svečana.

Novo zmede.

Že več časa vre v parlamentarnem kotlu. Dogodki za kulisami pa niso znani širši javnosti. Le od slučaja do slučaja se vzdigne sopar iz globine ter opari pred- zne nosove, ki se vtikajo v vsako stvar. V Avstriji smo kakor na Francoskem, kjer ministrstva menjajo že vsako leto vsaj enkrat. Baron Beck se mnogim že pre- dolgo drži na svojem mestu, Derschatta

LISTEK.

Jaz in Nikazij Cupin.

Fr. Ks. P. A.

Prignali so nas, kakor čredo ovac. Ni bilo nikakega reda več v naših vrstah — korakali smo že skozi glavna vrata na dvorišče.

Nekdo je zaklical: »Stoj!«
Nekateri so obstali, drugi, ki niso raz- umeli, pa so rinili dalje. Tu je bil že deset- nik pri rokah. Pograbil je dva najbližja in pošteno stresel — pri tem je seveda iz- pustil običajno ploho psovka na nas uboge in prestrašene novince.

Vsi so obstali. — Nekateri so že od- žili kovčke — eni s precejšnjo bojaz- ljivo, drugi zopet s pol pritajeno kletvijo — kakor je ravno kdo čutil v srcu. Par nas je še vedno držalo svoj tovor v roki ali na rami.

V tem prikoraka po stopnjicah na dvo- rišče narednik, z dolgo sabljo. Velike brke mu migale, kakor satanu — v roki pa je držal neki list. Sabljo je pustil, da se je odvijajoč vlekla po tleh, kajti to je zna- menje oblasti in v prestrašenih srcih no- benev vzbudi to veliko spoštovanje. Ob- stal je pred nami. Pogledal parkrat našo

čredo od enega konca do drugega, na- mršil obrvi ter zakričal:

»Kaj je to kakšen red! Desetnik, glejte, da uredite te neumne butice, kakor se spodobi!«

In skočili so vsi nižji in podrejeni... V par hipih smo stali vsi novinci v dveh vrstah uravnani — tako, kakor se spodobi. Seveda je marsikdo prejel pri tem sunek v rebra — kakor se pravza- prav ne spodobi.

Gospod narednik pa je dvignil roko s papirjem. Začel je čitati z imenom in pri- imkom nas, novince, — namreč zato, da se prepriča, če se ni kdo izgubil od črede. Očividno pa so mu slovenski priimki de- lali velike težave, večkrat se je bilo bati, da se zaduši pri katerem; no, naposled je le v potu svojega obraza spravil na dan spako, katero bi vsi rimski učenjaki ne pripoznali za priimek poštenega sloven- skega fanta.

Preobračal in preobrazoval je vsak priimek toliko časa, da je dotični, ki se ga je tikal, izpoznal nekoliko podobnosti s svojim pravim imenom in se nato oglasil s »tukaj«.

Takrat pa bi morali videti gospoda narednika — takrat namreč, ko se je prvi oglasil s poštenim slovenskim »tukaj«.

Kričal je, da so se bolj plašni kar tresli.

Naposled, ko nam je ves penast do- povedal, da smo zdaj pri vojakih in nič več doma pri materi, in da je najstrožje prepovedano se oglašiti s »tukaj« — se je nekoliko umiril. Dokaj časa je minilo, da so se gospodu naredniku toliko umirili živci, da je mogel zopet dalje čitati. Vzro- jil pa je med čitanjem še večkrat. Mnogo- krat mu ni ta ali oni dovolj glasno odgo- voril, ali morda tudi ne dovolj hitro, ker je bržčas premišljeval, ali je prav, če se reče »kier« ali »gier«.

Naenkrat pa se gospodu naredniku še bolj čelo naguba, kakor po navadi, kedar je izustil novo spako. Zbiral je črke ter naposled z usmiljena vredno težavo spravi- l na dan besedo: »Kugin«.

Ozrl se je po urejeni čredi — nikdo se ne oglasi. Sami začudeni obrazi strmijo vani.

Ponovj še glasneje: »Kugin«. — Nič — vse mirno.

Ponovi ime v različnih varijacijah in z vsemi črkami, kar mu jih na um pride. Začel je že besneti, ko zagleda nekje v drugi vrsti dvigneno roko.

»Gospod desetnik, vprašajte tistega butca, zakaj drži roko kvišku!«

»Pravi, da se on imenuje Cupin«, bil je odgovor.

»Nikazij Cupin torej!« vzroji gospod narednik.

»Da.«
»Zakaj se ni oglasil, ko sem ga klical z vsemi imeni? Kaj misli, da si naj jaz pljuča raztrgam radi njega!«

»Pravi, da je pozabil, kako se mora oglašiti — in ker se s »tukaj« ni upal — je raje molčal,« pojasni desetnik.

To pot sicer ni kričal gospod nared- nik, pač pa je nekaj polglasno izustil — in sicer nekaj takega, kar bi v civilu nikdo mirno v žep ne utaknil.

Čez dolgo časa, ko smo se že vsi tresli mraza, je bilo vendar konec čitanja. Razdelili so nas po sobah in pričelo se je tisto vežbanje, kakor pravijo. Tisto osem- tedensko vežbanje, po katerem imenujejo potem novince — mo ža.

In ko je enkrat mož — ni več ne sin, ne brat — mnogi celo pravijo, da tudi člo- vek ni več.

Tako zahteva blagor očetnjave... Razdelili so nas torej po sobah — in Nikazij Cupin je bil oddeljen v isto sobo kakor jaz.

Takoj prvi dan se mi je izmed vseh najbolj priljubil. Bil je tako poštenega, istrijskega pogleda in tiha udanost in radovoljnost mu je sijala iz oči. Nisem si mogel kaj, pristopil sem k njemu in ga vprašal odkod je pravzaprav? Pogledal mi je naravnost v oči. »Iz Istrije sem — tamo izpod Učke gore«.

in drugi tudi že delajo napotje raznim ministrskim kandidatom. Odkar pa sta vstopila v kabinet dva kršč. socialca, pa parlamentarni kotel kar prekipava ter kot ognjenik vali iz žrela žveplo in goreč pepel na glave v kršč. socialni tabor. Baron Beck ima mnogo posla, da se oteplje raznih komarjev, pomirja nemirne duhove ter preganja politično hrupo. Največja napekost pa je v nemškem taboru, koder še vedno ni rešeno vprašanje, kako bo urejeno Gessmannovo ministrstvo za javna dela. Nemške liberalne stranke se z vso silo upirajo zahtevi kršč. socialcev, da se soc. politični urad podredi novemu ministrstvu. Pa tudi iz trgovinskega ministrstva, katero sedaj vodi češki poslanec dr. Fiedler, naj bi se izločil ta urad ter priklopil ministrstvu za notranje posle. Kakor se govori, so nemški liberalci tudi že izbrali načelnika soc. političnemu uradu v osebi poslanca dr. Lichta. Ne samo to. Devetorica nemških liberalnih strank zahteva tudi, naj se za dve sekciji ministrstva za javna dela izbereta načelnika iz četovodij v nemškoliberalnem taboru. Na drugi strani pa že znaten del krščanske soc. stranke preti z resno opozicijo. Razmere na graški, črnoviški in inomoški univerzi so že take, da se mora končati vsaka nadaljna potrpežljivost krščanskih življev. Saj je naravnost škandal in sramota za Avstrijo, da je že več mesecev v disciplinarni preiskavi docent dr. Ude na graški univerzi, ker je član katol. dijaškega društva in so ga zato surovo napali nemški radikalni dijak. Ob enem pa predava v Inomostu cerkveno pravo profesor, ki pri vsaki priliki kaže strupeno sovraštvo proti cerkvi. Nasprotno pa vlada trpi, da liberalni dijaki napadajo profesorja dr. Mayra, ki ne trobi v radikalni rog.

Govori pa se tudi, da želez. minister dr. Derschatta več ne uživa popolno zaupanje nemškonarodne zveze, ki hoče baje vzdigniti v sedlo dr. Sylvestra. Netiva je torej mnogo, vsak dan se vrše posvetovanja večjih strank, v vsakem kotu stoji gruča poslancev, ki si ubijajo glave s »situacijo«, ki postaja tem opasnejša, čimbolj se proračunski odsek bliža klečetim prepornih točk v proračunu. V prvi vrsti bodo resne razprave v odseku o šolstvu in pravosodju. Vseučiliško vprašanje je že mnogo let Damoklejev meč nad vsako vlado. To je tudi glavni vzrok, da se tako zavlačujejo in raztegujejo razprave v odseku.

Stroški državnega zbora.

Dr. Schlegel je danes v proračunskem odseku poročal o stroških državnega zbora. Vsi stroški iznašajo za tekoče leto 3.735.280 kron, in sicer: Stroški za gosposko zbornico se proračunavajo na 144.080 kron. Vsi ti stroški se porabijo za uradnike, sluge, tiskovine, pisarno, knjižnico, kurjavo, svečavo itd.

Za poslansko zbornico se stroški proračunavajo na 3.028.90 kron, in sicer: Dnevne in potne poslanca 2.550.000 kron, tiskovine 267.000 kron, pisarniški stroški 36.800, stenografi 1600, ostali stroški so za uradnike, služabnike. Tako n. pr. je v proračunu za kurjavo 20.000, za razne hišne potrebščine 100.500 kron.

Stroški za avstrijsko delegacijo se proračunavajo na 93.960 K, za kontrolno komisijo državnih dolgov 22.540, za okraske na posloplju parlamenta 55.000 K.

»Ali je lepo tam?« sem vprašal, dasi sem vedel, da ga ni, ki bi rekel: Pusto in grdo je tam, v moji domovini.

Pogledal mi je še globlje v oči, kakor bi se hotel prepričati, če sem sploh vreden, da mi razloži lepoto svoje dežele. »Da, lepo — tako zelo lepo je pri nas,« je rekel čez čas in potem nadaljeval: »Zapustil sem tisti kraj le, ker sem bil primoran — klicali so me sem. O, drugače pa bi ostal vedno tam!« Člas se mu je malce tresel in kakor vprašaje me je zopet pogledal: Razumeš li, kar sem rekel? Vedel sem, da ga razžalim, vendar sem rekel — največ iz radovednosti, kaj poreče: »Pri moji vožnji sem videl, da je pusto tam pri vas in da so same skale?«

»Njivic in vinogradov, ki so ograjeni z zidom iz zloženega kamenja, pa nisi videl? In smokev, oljk in lavorovih dreves tudi ne? O, ti ne veš kaj je lepo!« užaljen se je obrnil v stran in z neko razburjeno naglico drgnil gumbe na kapi — dasi so se že svetili, da je vid jemalo.

»Kaj pa, šole imate v vašem selu?« sem vprašal in se ozrl, če naju morda ne opazuje že gospod desetnik.

»Ne — šole nimamo.«

»Ne znaš torej brati in pisati?«

»Ne. — Kje pa naj se naučim?« in še huje je drgnil uboge gumbe. Semintja je

Pri tem poglavju se je razvila nepričakovano obširna razprava. Skoraj vsi govorniki so naglašali, da so prostori pretesni. Vsak poslanec vé dobro, da se posamezni klubi in odseki v pravem pomenu besede trgajo za sobe. Več klubov je, ki niti nimajo svojih sob za posvetovanja. Za odseke je na razpolago sedaj le dvorana. Zgodi pa se večkrat, da je sklicanih več odsekov, da bi klubi radi imeli seje, a je naravnost nemogoče vsled pomanjkanja potrebnih dvoran. To je nedostatek, ki se mora odpraviti.

Drugi nedostatek je, da poslanci sedaj nimajo prav nobene sprejemne sobe. Vsak dan je v parlamentu po več deputacij, ki hočejo govoriti s poslanci. In vse občevanje s strankami se more vršiti le v znani dvorani med obema zbornicama. A tudi ta »dvorana« je le hodišče, koder je vedno vse živo občinstva. Prej ali slej se bo moral gosposka zbornica preseliti iz sedanjih prostorov, da bodo na razpolago poslanski zbornici.

Dr. Korošec

omenja, da o poslovniku noče govoriti, ker to spada v odsek za spremembo opravilnika. Pač pa se hoče baviti z obiskom knjižnice. Tje zahajajo poslanci, pa tudi neposlanci. Neposlanci so večinoma tajniki dunajske socialne demokracije, katera da v knjižnici takoj izrabiti vse najnovejše književne prikazni. Naj se dovoli vsem organizacijam in tudi vsem poslancem, da delajo njihovi tajniki in naj se jim pripravi poseben lokal. Danes je skoraj neobhodno potrebno, da ima vsak aktiven politik svojega sekretarja, da lahko hitro dela. Pri tožuje se, da se bojkotira en uradnik v biblioteki, ki ni socialni demokrat kakor drugi. Izreče se tudi za stalno nameščenje pomožnih slug v parlamentu.

Češki poslanec Maštalka je predlagal, naj se postavi v parlamentu doprni kip mnogoletnega češkega voditelja in rodoljuba dr. Riegra. Temu predlogu se gotovo odsek ne boje protivil. Maštalka je hotel predlagati tudi Gregrov kip. Ker pa se je uveril, da ne dobi večine, je misel opustil. Odsek je končno odobril proračun za državni zbor brez izpremembe. Prihodnja seja je v torek.

Idrijske novice.

i Liberalna agitacija cvete. Sedaj je na višku, zato si pomagajo liberalci po svojih stari navadi s poniževanjem našega kandidata. Tako piše »Sl. Narod«: »Med Idriječani je splošen glas, da tako slabega in malomarnega deželnega poslanca, kakor je bil dekan Arko, mesto Idrija res še ni imelo. To je najbolje povedal dekan Arko na svojem shodu sam, kajti na tem ni mogel navesti niti najmanjše zasluge, ki bi jo imel za mesto Idrija. Klerikalci vedo to sami prav dobro in so prepričani, da je zanje idrijski mandat izgubljen. Ni pa jim treba govoriti o črni nehlavnosti Idrije, saj si je Arko pridobil nezaupanje le radi svoje nesposobnosti in nedelavnosti. Zato pa mu tudi nobeden zaveden volivec ne bo dal svojega glasu. Volili ga bodo pač pristni klerikalci, ljudje nazadnjaškega prepričanja. Mi pa storimo vse, da dekan že pri prvi volitvi sijajno propade in tako pomoremo zopet k dobremu imenu napredne Idrije.« — Ta cvet je zrastel na liberalni zemlji, kakor vsakdo vidi. Po

tem tudi lahko vsakdo sodi, kako svež da je, vreden do korenine gnilega liberalizma, iz katerega je še sirotej pognal. Pa poglejmo in poduhajmo ga!

i Slab in malomaren poslanec je bil dekan Arko, kakoršnega Idrija še ni imela, poroča idrijski dopisnik v »Narodu«. Zdi se nam, kakor bi govoril slepec o barvah. Prav to so govorili liberalci o vsakem delavnem možu tudi v preteklih letih. Poslanca Stegnarja, ki je prvi razkrinkal bedo idrijskega delavca, so plačevali z enakim očitanjem, dasi je mož pokazal lahko na množico zahval za svoj trud. Nič bolje se ni godilo dr. Žitniku, na katerega pa so se ravno liberalci večkrat obračali. Kaj pa tudi hočejo družega liberalci, ko o kakem delu niti pojma nimajo, jim je sploh že beseda »delo« zelo zoprna. Nedelavnosti naj nikomur ne očitajo ljudje, o katerih delavnosti dosti glasno pričajo razdrapanne ceste, umazane ulice, zanemarjena pota in do zadnjega časa smrdljivi kanali!

i Malomaren je bil dekan Arko, trde liberalci, povedo pa ne, v čem je zanemarjal svoje poslanske dolžnosti, ker vedó, da tega ne morejo storiti. Ali je bil dekan malomaren, ko je bil posameznim prosilcem vedno na razpolago ter jim sestavljaj prošnje na javne urade in zavode ter vedno z vso močjo po vloženi prošnji posredoval, da je bila ugodno rešena? Ali je iz malomarnosti posredoval, da so dobile starejše pazniške vdove nekoliko boljše pokojnino, da je deželni odbor naklanjal posameznim idrijskim sirotam podpore? Malomaren je bil, kaj ne, ko se je kot poslanec trudil, da se uredi delavske plače, zboljšajo razmere na rudniški šoli! Iz same malomarnosti se je potezal za obstanek čipkarske šole, ko so jo hoteli liberalci prvoborilci v svoji pridnosti in skrbi za občni blagor uničiti. Ravno njegovo in njegovih prijateljev delo je, da liberalci in njih prijatelji niso iznova usužnjili delavk. Prav zato dekanasedaj blatijo, ker se ga bojé kot delavnega moža. Iz malomarnosti se je boril za razširjenje volilne pravice, iz malomarnosti delal za poddržavljenje realke od svoje izvolitve do današnjega dne. Delavnosti in vestnosti dekana Arkota, ki je vplival zlasti na tovariše poslance Sl. Ljudske Stranke, imamo se zahvaliti, ako bomo mogli v bližnji prihodnosti davkoplačevalci v Idriji lažje dihati. Liberalcu pa ni ljudstvo nič mar, ker poznajo le same sebe. Še poddržavljenju realke se radi odpovedó, da le ne bi bil izvoljen Arko. Iz žuljev ubogih davkoplačevalcev bi si radi zidali udobne plesne dvorane in gledišče ter bogsigevadi kaj še vse. Zato so naprednjaki res delavnji, za ljudstvo pa niso še zganili niti z mezinem. Dekan Arko naprednjakom samo zato ni všeč, ker ni delal samo zanje in po njih vzgledu zase, ampak se trudil za ljudstvo. Da je Slovenska Ljudska Stranka v Idriji postala močna, zahvaliti se imamo delavnosti poslanca Arkota in tovarišev. Zato bi ga radi izpodrinili, ker upajo s tem uničiti tudi našo stranko v Idriji, da bi potem lahko zopet v kalnem ribarilu, kakor v onem blaženem, srečnem času, ko so gospodarili, kakor se jim je zljubilo, celo račune pokladali ali pa tudi ne. Takih delavcev, kakoršni so naprednjaki, se vsak preudaren davkoplačevalec boji, zato je dekanu Arkotu le v čast, ako ga idrijski »Narodov« dopisnik imenuje slabega in malomarnega.

i Najmanjše zasluge nima dekan kot poslanec za mesto Idrija. V resnici takih zaslug si ni pridobil za Idrijo kakor napredni veljaki, ki so privedli mesto na rob prepada. Leta 1901 je imelo mesto dolga 62.000 K, l. 1902 dolga 193.000 K, l. 1903 293.000 K, leta 1904 332.000 K, leta 1905 324.480 K, l. 1906 335.596 K, l. 1907 okoli 350.000 K in v letu 1908 prilezemo do 400.000 K dolga. Ako pa se posreči naprednjakom na občinske stroške spraviti pod streho še čitalnico, poskočimo še višje. Takih zaslug za mesto Idrija dekan Arko res nima, zato ga pač tudi ne bodo naprednjaki imenovali za častnega občana, zato ga pa tudi nočejo videti na častnem mestu kot idrijskega poslanca. Če bi bil delal za frakarijo, nosili bi ga na rokav. Ker je pa delal za vdove, sirote, delavce, delavke, vpokojence, zlasti za davkoplačevalce, ker se je trudil, da se poddržavi realka, času in potrebam primerno se uredila čipkarska šola, nima nobenih zaslug za mesto Idrija, — pravi frakar, ki ne plačuje niti vinarja občinskih doklad, ako ga morda celo občina ne redi.

i Prav dobro vedo klerikalci, da nima dekan Arko niti najmanjše zasluge za Idrijo, čitamo v »Narodu«. Popolnoma prav povedano. Takih zaslug, kakoršne so si priborili po zgoraj povedanem liberalci, naš kandidat Arko nima. Pa še toliko pristavimo, da ga iz vseh naših odborov takoj izključimo, kaj še, da bi ga hoteli imeti poslancem, ako bi jih imel. Zasluge za ljudstvo ima tisti, kdor ljudstvu kaj pridobi, ne pa tisti, ki ga ogloda do kosti. Kakšne zasluge imajo liberalci in njih zavestniki, ki ob davkoplačevalcih že več glodati ne morejo, hočejo za svoja zabavišča pa dolgovne delati, a ne nase, ampak na občino? Zato pa smo prepričani in prav dobro vemo, da za Idrijo ne bo slabo, ako obdrži Slov. Ljudska Stranka, ki kandidira dekana Mihaela Arkota, v Idriji svoj mandat. Prav tako dobro pa tudi vemo in smo prepričani, da se povrnejo za Idrijo oni žalostni časi, ki so vladali za Majarona in Ferjančiča, ako bo izvoljen Gangl, ki nima o idrijskih potrebah ne duha ne sluha, kar je sam najlepše pokazal v svojem nastopnem kandidatskem govoru v čitalnici. Tudi ta mož je izrastel iz občinskih dolgov, kako se bo bojeval proti njim! Tudi Gangl je kandidat le protiljudskega čitalniškega parketa, kandidat ljudstva pa ni. Zato ga tudi nihče ne bo volil, kdor je res vnet za blagostanje ljudstva, ampak bo zapisal na glasovnico: Michael Arko, dekan v Idriji.

i Dobra ušesa imajo naši naprednjaki, tako dobra, da slišijo celo besede, govore, ki jih nihče ni govoril, marveč si le želé, da bi jim jih kdo govoril. V »Narodu« si izmišljujejo, da dekan Arko na svojem shodu ni mogel navesti niti najmanjše zasluge, ki bi jo imel za mesto Idrija. Ta je pa vendarle predebela. Ko smo pričeli brati dopis, bili smo docela uverjeni, da se je zopet nekdo zjunačil; ko pa smo ugledali laž črno na belem, postali smo radovedni, komu neki se je tako dobro godilo, da se mu je sanjalo o nekem shodu dekanovem, ki ga nikdar ni bilo. Gospod dekan je vendar na svojem shodu tako jasno razložil, kako je deloval za svoj volivni okraj, da se je socialnodemokratski voditelj celo izpodtikal nad dekanovim govorom, češ, da se prevéč baha! Na te besede pa ti prikobaca liberalno gluho kljuse s trditvijo, ki

prenehal in prav od blizu pogledal, če se že dovolj svetijo.

»Cupin, nič ne maraj,« sem rekel sočutno, »jaz te naučim brati in pisati.«

V tem je, vrag vedi odkod prineslo desetnika. Začel je kričati nad nama, tudi razmetal mi je vse, da sem komaj zopet skupaj zbral vse jermenje in razne zaponke, ki so seveda samo zato iz medene kovine, da se ubogi vojak muči z njimi.

»Nimata nič dela, da se razgovarjata! Počakajta, jaz vama dam stranišča čistiti!« upil je gospod desetnik — seveda nemško. Kdo bi mu zameril! Nekdaj je bil — se reče v civilu namreč — drvar, nekje v koroških šumah. Zato mu te obljube ni bilo zameriti, če bi mu tudi smel.

Na ubogega Cupina pa je še huje kričal, kakor name. Tudi gumbi, ki jih je drgnil in snažil že pol ure, niso bili dovolj svetli, ravno tako vse drugo.

Trpin je sklonil hrbet in snažil ter drgnil, da mu je pot polil čelo. Nerao se spominjam tistih časov — bili so najtežji trenotki v mojem življenju. Z dosmrtno hvaležnostjo bi takrat rad moj položaj znamenjal s poročnikovim psom.

O domovina, lahko si hvaležna, da ne smem popisati vsega tistega. Dan za dnem je potekal in prividil sem se počasi prenašati vse šikanije. Ko so me izmučili toliko, da nisem bil več zmožen kaj trez-

nega misliti, klonila mi je glava — oni pa so me dalje gonili, tako, kakor se goni živina v jarmu.

Drugo nedeljo popoldan v tem vežbanju, me poišče Cupin v kotu, kjer sem navadno sedel, potr in užaljen v dno duše. »Nekaj bi te prosil,« je pričel, v roki pa je držal pisemski papir in pisalno pripravo.

»Prav Cupin,« sem rekel, »odloži kartja na mizo. Napišem ti takoj.« Vstal sem iz kota in sedel k pisanju. »Komu hočeš pisati?« sem vprašal.

»Marjetici,« mi je odgovoril in rudečica mu je segla do ušes. Uganil sem takoj, da se tiče srčnih strani. Povabil sem ga, naj sede tik mene na klop.

»Tako — in sedaj mi povej, kaj naj ji pišem?«

Bil je v veliki zadregi. Šele čez čas je odgovoril: »Jaz ne vem — napiši kaj lepega. — Da jo pozdravljam čez hribe in vode, in da mislim na njo — vedno — vedno!«

»Koliko časa se že poznata?« sem vprašal.

»Že dolgo — še iz otročjih let.«

»In kako dolgo se že ljubita?«

Pogledal me je tako čudno, da sem takoj uganil, da me ni razumel. Zato sem vprašal iznova: »Kdaj si ji povedal, da jo imaš rad?«

»Nisem ji še povedal tega — to stori ti zdaj v pismu.« Ozrl se je, ako ga morda kdo nepoklicanih ne posluša.

»Saj ne veš — morda ima ona že koga drugega rada?« sem izkušal, v nameru, da mi kaj več pove.

»Ne. — Meni je priple šopek, ko sem odhajal sem. O, jaz vem — ona me ima ravno tako rada, kakor jaz njo. Le napiši ji, vse ji napiši — prav mnogo ji napiši!«

Vedel sem približno dovolj. Razmerje mi je bilo v tem kratkem pojasnilu čisto jasno. Pomočil sem pero in z veliko pozornostjo napisal vrhu lista: Najdražja mi Marjetica!

Nobenega vprašanja mu nisem več stavil, nikakega pojasnila več zahteval. Pisal sem in pisal. Vrsta mi je tekla za vrstjo, stran za stranjo, in ko sem popisal cel list, zdelo se mi je, da imam napisati še toliko, da ne bodo zadostovali niti trije listi.

Cupin, ki je cel čas sledil pisanju, kakor bi hotel izročiti vsaki črki poseben pozdrav svoji Marjetici — je skočil hitro v kantino po nov list papirja.

Jaz pa sem pisal dalje . . . Vede sem, da deklica ne bo vsega umela — vendar sem pisal in pisal . . .

Vsaka vrsta, slednja beseda — da najmanjša črka mi je privrela iz srca. Š nikdar preje in nikdar pozneje nisem na

se je bodo sramovali pač tudi najhujši nasprotniki.

i Nekaj samo za gospoda notarja Pegana, ki je izvršil pravne študije, ali kakor po domače pravimo: ki je jurist! Nič ne škoduje, ako si ogleda tudi izštudirani jurist smpatje, zlasti pred volitvami tudi volivni red. Gospod notar je reklamiral dve osebi, ki v svoji službi še nista stalno nastavljeni, še manj, da bi bili že c. kr., vrhu tega nista še dopolnili 24. leta. Eden izmed reklamiranih je bil rojen 8. novembra 1884, drugi pa 31. avgusta 1886, torej poslednji niti 22 let nima. C. kr. okrajno glavarstvo je na notarjev predlog oba vpisalo v volivni imenik, česar glavarstvu ne moremo v zlo šteti, ker ne pozna ljudi, a notarja, ki pozna oba reklamiranca osebno prav izborno, pa vsekakor opozarjamo, da ima deželnozborski volivni red tudi neki, in sicer § 10. al. 1., ki pravi: »Volivno pravico v občini ima vsak svojepravni avstrijski državljani moškega spola, ki je izpolnil 24. leto svojega življenja.« Na delo tedaj, ker resni so dnovi — kar paragrafe v roke! Morda bodete lahko še kaj takih pritaknili, ki še niso 24 let stari, potem gotovo ob volitvah pomorete k dobremu imenu napredne Idrije!

i Zahvala. V smislu odborovega sklepa izreka načelnik »Obrtniške bolniške blagajne v Idriji« tem potom p. n. gospodom rokodelskim pomočnikom kot privediteljem veselice in korist blagajne svojo najtoplejšo zahvalo. Istotako se zahvaljuje isto vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je veselica gmotno tako dobro uspela. Jos. Rupnik, t. č. načelnik.

Iz slovanskega sveta.

sl Nova slika iz Černove na Slovaškem. Preteklo nedeljo se je vršila v čerNovski cerkvi popoldanska služba božja. Cerkev je sicer uradno zatvorjena, ali to ni oviralo tistih, ki iščejo priliko, da morejo preganjati slovaško ljudstvo. V cerkev so bili povabljeni narodni odpadniki iz cele okolice, da mažarsko pojejo in molijo. A v Hlinkovo cerkev je prišlo tudi mnogo zavrednega slovaškega ljudstva, ki je pelo slovaško. Zavedni ljudje so takoj spoznali da se gre samo za navadno provokacijo v cerkvi in da se izognejo preganjanju, so tiho odšli iz cerkve. Zunaj cerkve pa so jih že čakali orožniki in so jih surovo razganjali. Takoj v ponedeljek so orožniki cel dogodek »preiskovali« ter so ovadili oblastim mnoge čerNovske občane, ker so baje v cerkvi s slovaškim petjem in molitvijo provocirali in s svojim odhodom iz cerkve škodovali zoper mažarsko narodnost.

sl Kakšna je mažarska cenzura, poroča brnški katoliški dnevnik »Hlas«. — Slovaški »Spolok sv. Vojtecha«, ki ima isti namen, kakor naša družba sv. Mohorja, je izdal lepo delo »Život Ježiša Krista«. To je prevod iz nemškega spisa, ki ga je oskrbel slovaški župnik J. Krzsak. Prevod seveda je moral poprej pod cenzuro; in banjskobistriški škof Radnai Farkaš je tudi v resnici prevod cenzuriral; ni našel v celem prevodu nič napačnega ali v predgovoru je našel dve veliki napaki, ki jih je ukazal takoj popraviti. Prelagatelj namreč imenuje slovaški jezik »naš ljubi jezik« in pi-

pisal takega pisma. Ne vem, kje sem našel vse izraze — samo to vem, da, ko sem končal pismo, mi je bilo veliko lažje pri sreč. Kakor človek, ki je zaprt dolgo, dolgo, in ki nima nikogar, da bi se razgovoril z njim — tak sem bil jaz v tistem hipu. Vsa svoja čuvstva, da, — svojo dušo sem razlil na list pred menoj, vso svojo čutečo in krvavečo dušo. Nisem imel takrat nikogar na svetu, ki bi mi napisal list iz srca — zato sem poklonil vse meni tuji osebi.

Razjokal se je od veselja Cupin, ko sem mu prečital oba lista. Ni razumel vsega; samo toliko je vedel, da je lepo in da sega v srce. Z največjo skrbnostjo je prijel gotovo pismo in ga srečnega srca nesel takoj v nabiralnik. Potem pa me je celo povabil v kantino, kjer je plačal pol litra vina.

Ob tisti kisli vinski kapljici sem mu iznova obljubil, da ga naučim pisati — tako lepo pisati, kakor sem jaz danes napisal pismo njegovi Marjetici.

Izpila sva tistega pol litra in jaz sem poklical drugega pol. Cupin pa se je že prestrašil, češ, da bova potem pijana.

Nisem ga mogel pridržati — šel je gube čistit in drgnit. Jaz pa sem obse-del. Izpil sem tistega pol litra, izpil še drugega in tretjega — dasi nisem nikdar preje v svojem življenju toliko pil.

Neki črv je sedel v moji notranjosti.

satelja Sušila »naš Sušil«. Ti dve »naš« in »ljubi« sta baje odveč in se morata izpu-stiti, da ne bode radi tega nobenega nespo-razumljenja in sumničenja. Torej Slova- kom se prepoveduje materinski jezik ime- novati »ljubi jezik« in o slavnem Sušilu ne sme Slovak pisati »naš Sušil«, ker je bil Sušil Slovak in Slovan z dušo in telesom. To je seveda za mažarsko državo zelo ne- varno. Zato Slovaki smejo proslavljati Ko- šuta in znanega mažarskega defraudanta Kečkemetija, tega jim nihče ne prepovē, al slaviti slovaškega duhovnika Sušila — to je — panslavizem.

sl Esperantske razprave zdravnikov. V Lvovu izhajajoči časopis »Glas lekarzy« je razposlal svojim naročnikom vprašanje, ali se s tem strinjajo, da se v listu odpre esperantski oddelek za razprave zdravni- kov raznih narodnosti. Uredništvo je do- bilo blizu 200 odgovorov, ki so se vsi stri- njali s to mislijo; kot prijatelji esperanta se je oglasilo veliko vseučiliških profesorjev in imenitnih zdravnikov. Nekateri odgo- vori so bili pisani v esperantu. Radi tega bode glasilo poljskih zdravnikov »Glas le- karzy« od 1. sušca imelo prilogo, ki se bode izdajala v esparantu in se bode poš- iljala ne le naročnikom, ampak tudi zdrav- nikom iz vseh dežel, ki hočejo v tej prilogi objaviti svoje strokovne razprave.

sl Nemška kultura. Poljski listi poro- čajo: Zato, ker je pruski učitelj Luk v Šmardovu (na Poznanjskem) grozno prete- pel nekega poljskega šolarja, je bil le-ta »kulturtreger« obsojen na 10 mark globe. Hkrati je mavroclavsko sodišče obsodilo k 15 markam globe poljskega seljaka samo zavoljo tega, ker se je v listu »Dzienkujav- ski« javno pritožil, da je pruski učitelj ne- usmiljeno pretepel njegovega dečka....

sl Ukrajinskemu dramatičnemu dru- štvu v Parizu, kakor »Ruslan« poroča, godi se v moralnem oziru prav dobro. Prebi- valcem Pariza ukrajinske igre ugajajo in vsak dan je več obiskovalcev. Društvo igra sedaj v »Palais des Sociétés Savan- tes« vsled pogodbe samo enkrat na teden; ako bi moglo igrati večkrat, bil bi obstanek društva tudi v gmotnem oziru zagotovljen.

sl Literatura gimnazijcev. Kakor poro- ča »Rus«, je rusko naučno ministrstvo dovolilo ravnateljem gimnazij, da morejo izdajati zbornike najboljših duševnih pro- izvodov gimnazijskih učencev, ki so spi- sani na poprej dane teme. V istih zbornikih morejo se obelodaniti tudi samostojne po- vesti in pesmi gimnazijcev. S tem hoče ru- sko ministrstvo naučiti gimnazijce pisati v dobrem književnem jeziku.

sl Češki državni uradniki na Dunaju bodo v kratkem ustanovili »Spolek čes- kých statnich úředníků ve Vidni« in tako se bodo tudi organizirali po zgledu drugih čeških stanov na Dunaju.

sl Večina čeških visokošolcev na Du- naju je organizirano v društvi »Akademi- ský spolek« in »Spolek posluchačů zvěro- lékařství«. »Akademický spolek« obhaja letos svojo štiridesetletnico in ima lepo preteklost. Društvo se je takoj izpočetka dobro godilo. L. 1874—75 je imelo 168 red- nih članov in v l. 1877—78 celo 181 članov. Takratni člani društva imajo sedaj odlično mesto v češkem narodnem življenju. Čas- tni udje v teh letih so bili: Palacky, Šem-

bern, grof Harrach, dr. Holub in dr. V ar- hivu društva se nahaja en del zgodovine dunajskih Čehov. Društvo ima letos več nego 100 članov, izmed katerih je 40 prav- nikov, 20 filozofov, 19 medicincev, 18 teh- nikov, 10 poslušalcev višje poljedelske šole in še nekoliko drugih visokošolcev. Dru- štvni prostori imajo pet sob, v katerih se nahaja lepa knjižnica in čitalnica, ki je ena izmed največjih na Dunaju. V čitalnici se nahajajo vsi dnevniki iz Češkega in Mo- ravskega, mnogo tednikov in skoraj vse češke revije. Čitalnica ima več nego 150 časopisov ter je tudi delavcem brezplačno pristopna. — Drugo češko društvo visoko- šolcev na Dunaju je »Česky akademický spolek posluchačů zverolekařství« — ki je še precej mlado. Bilo je ustanovljeno l. 1906. Letos ima društvo že 72 članov. Društvo obstoji pri šoli, na kateri sta skoraj dve tretjini slovanskih poslušalcev in navzlic temu se tam vse slovansko prezira. Šele v zadnjem času, ko so Nemci spoznali, da bi bila šola brez Slovanov prazna, kar se bržkone tudi zgodi, če se bode v Pragi ustanovila davno obljubljena češka živino- zdravniška šola, začnajo obračati ter ho- čejo skupno delovati za izboljšanje social- nega položaja živinozdravnikov.

sl Novo bogastvo Sibirije. Prebivalci enega kraja v severni Sibiriji so slučajno našli na otoku Šantar veliko množico že- lezne rude, kride in žvepla. Na vzhodnem delu tega otoka, ne daleč od morskega obrežja so trije vrelci izvrstne mineralne vode. Vse to bogastvo, ki bi moglo iz puste Sibirije napraviti najbogatejši kraj, leži do- zdaj brez vse koristi.

Šolska debata v Italijanski zbornici.

(Poročilo »Slovenca«.)

Rim, 18. februarja. Marcora otvori sejo. Galerija prenapolnjena. V Rimu je 250 poslancev, vseh pa še ni v zbornici. Besedo podeli predsednik poslancu

Bissolati.

Bissolati izvaja v dveurnem govoru nekako sledeče: Vlada se poteguje za to, da bi se sledeče načelo sprejelo: Verouk naj se podeljuje v onih šolah, kjer se zanj izreče večina starišev, kjer pa ne, mora manjšina sama skrbeti, da se verski poduk podeli dotičnim otrokom na lastne stroške. Skoro prepričan sem, da zmagata vladni predlog. Vprašanje je: Ali more demokra- tična država direktno pospeševati konfe- sionalni pouk ali ne? Gotovo ne, kajti proti temu govorijo državne temeljne postavbe, glasom katerih je država akonfesionalna. Ugovarja se pa: Katoličani so v večini, imajo torej pravico zahtevati verski pod- uk. Toda mnogo ga noče in ali se mora to manjšino prisiliti, da se njeno potomstvo versko poudčuje? Država ne more pospe- ševati (favorire) pouka v verstvu, kajti misteriji vere so nepojmljivi in o dogmi se ne da diskutirati. Ugovarjate: Levčarji (l'estrema sinistra — stranka, ki ji Bissola- ti pripada. Op. poroč.) hočete torej iz šol izključiti versko čuvstvo. Mi pa pravi- mo, pravo versko čuvstvanje obstoji v pojmovanju velikih filozofskih in življenjs- kih problemov. Ako se pa poučujejo ne-

pojmljive dogme, nastane dvoje: ali se po- ruši v mladih srcih smisel za svobodo raz- iskovanja ali pa se mlada srca upro in ko- nečno se jim sploh prignjusi vsako razgla- bljanje o velikih vprašanih življenja. Pra- vite tudi: laiška šola bo brezverska. To je dokaz vaše slabosti: da se bojite za vero, ko vendar laiška ni protiverska, ampak neverska, glede na vero indiferentna. Vi hočete s silo vero ubiti v otroške glave! Če pa cerkev od države zahteva to silo, potem je države dolžnost, ji to zahtevo od- biti. In konečno, ali ni npravstvo, ki je tudi za obstoj države potrebno, od vere neod- visno? Morala socialne pravičnosti (di giu- stizia sociale) je zdaj nadomestila religioz- no moralo. Na vsak način demokratična država ne more trpeti, da bi se v njenem imenu stavile umetne ovire natornemu razvoju človeške družbe. Kaj pa vlada? Ona pravi, da s svojim predlogom daje svobodo občanom, starišem in učiteljem. Toda splošni vtis je, da se vlada hoče iz cele zadeve izmuzniti. Vem, da bom iz- zval kulturni boj, toda trdno upam, da bo zmagala ideja svobodnega razvoja člove- štva, brez katere bi tretja Italija bila le velika ironija.

Govor Bissolati je zbornica spre- jela zelo mrzko; prekinjevali so ga in celo sikali. Vladna večina, to je desnica, zmerni liberalci, ironizirajo govornika. Nato go- vori Cameroni, ki ga vse napeto poslušaa.

Cameroni.

Prepričan sem, da bo večina zbornice slovesno se izrekla za načelo verskega poduka v ljudski šoli in tako zavrnila vladno naredbo, sklenjeno nedavno v mi- nistrskem svetu, ki pravzaprav teži za tem, da se šola laizira. Nasprotniki se skli- cujejo na načelo nevtralnosti šole v konfe- sionalnem oziru. Kaj pa je ta nevtralnost? Bissolati jo pojmuje kot neko pasivno in- diferentno razpoloženje od strani člove- škega duha, družbe in zakonodaje nasproti vsemu temu, kar je nad čuti in ni predmet izkustvenemu spoznanju in razglabljanju. Skrajni nasprotniki pa to načelo pojmujejo kot aktivno teženje proti vsemu nadnator- nemu. To je tudi v praksi edino merodajno.

Kako neki morejo nasprotniki ločiti dva človeka, tistega, ki eksperimentuje in razgla blja o danih dejstvih, in tistega, ki se na njih podlagi povspeti skuša do ne- spoznavnega in preiskuje kaj je zadnji razlog stvari in njih zadnji namen? Kaj to, če se nekaj ljudi odpove reševanju najvišjih vprašanj in proučujejo samo fenomene? Velika večina človeštva sledi temeljni težnji svojega duha in si, čeprav na dogma- tiški in misteriozni način, odgovori poziti- tivno na najvišje zahteve, na vprašanje, odkod, kam in zakaj človek! Kako mo- rejo nasprotniki ravno sebe postavljati za izgled, za prototip moderne družbe? In treba pomisliti še to: vera, ki živi še v ogromni večini tretje Italije, ni mrtva, tem- več preveva vse javno življenje. Kako ho- čete tedaj državo in šolo iz tega življenjs- kega krogotoka rešiti, ne da bi napravili globok prepad med državo ter rodbino in družbo?

In kako izgleda vprašanje v praksi? Kaj bo učitelj v državni laiški šoli odgo- voril otroku na vprašanja, ki presegajo iz-

Grizel je in vrtal noč in dan — uničiti je hotel zadnjo mrvico upanja.

Hudo je, ako obupavaš in si osamljen, ako nimaš nikogar, ki bi ti rekel, če tudi samo eno krepilno besedico.

Kako je bilo tisti večer, ne vem. Pravi- li so mi drugi dan, da sem prišel v sobo, se vsedel na svoj kovček kraj postelje in se razjokal, kakor majhen otrok.

Dobri tovariši so me menda spravili v posteljo in Cupin mi je osnažil vse, kar je bilo treba.

Tako je bilo prve tedne, pozneje, ko so zatrli v meni sploh vsak čut, sem se celo smejal tovarišu, če sem ga videl otož- nega in pobitega. Seveda so vseeno prišli trenotki, ko se je hotel dvigniti tako kruto teptani čut.

In taki trenotki so bili strašni . . . Zopet moram za čas odložiti pero — vsaj za toliko časa, da gredo najtežji spo- mini mimo moje duše.

S Cupinom sva s časom postala naj- boljša prijatelja. V prostem času sem ga učil abecede in pisati razne krive in ravne črte. In reči moram — fant ni bil trde glave. To me je veselilo in potrudil sem se še bolj. V primeroma kratkem času je že z velikim ponosom napisal pismo svoji Marjetici — seveda z mojo pomočjo.

Naenkrat pa se je nekaj zgodilo. Nekaj pričakovane in tudi — nepričakovane-

ga, vsakemu mislečemu človeku pa docela umljivega.

Desetnik namreč, ki je bil tudi povelj- nik v naši sobi, je bil kakor menda že vsak razsodi, zelo surov človek. Imel je nava- do, če se je spravil čez koga, da ni samo njega psoval z najgršimi imeni, temveč tudi njegove stariše, posebno matere.

Tako je pričel neki večer za ničevu malenkost vpiti nad Cupinom. Kaj vse je rekel ta človek, ne morem ponoviti.

Nikazij Cupin je sklonil glavo in tiho dalje snažil. V hipu pa, ko je desetnik iz- ustil nekaj zelo grdega in žaljivega čez njegovo mater, je dvignil glavo in roki sta mu omahnili. Nič ni rekel — dušiti ga je moralo nekaj v grlu, kakor je celo mene, ki se me ni nič tškalo.

Oči so se mu čudno zablistale in v kotih se je posvetila solza, iz grla pa se mu je iztrgal nerazumljiv glas. Dvignil je roko in udaril po nesramnih čeljustih. — Kri se je pcedila . . .

Zaprli so Cupina, strogo zaprli — ta- ko, kakor se spodobi, je rekel g. narednik. Ko je prišel iz zapore, pa so ga prestestili nekam daleč — menda v Galicijo. Deset- nik pa je bil povišan za eno mesto.

Ubogi Cupin! Zapustil je lep spomin v mojem srcu in zato sem zapisal te vr- stice.

Ako morda že ni docela pozabil zopet čitati in če po naključju dobi te vrstice v roke — rekel bo gotovo: »Da, prav tako je bilo — in vse še celo zapisano ni!«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Kušari glih nisa navarne žvali, če prou tku vn vidja, kokr kru- dili in maja tku strpen zelena far- ba, de člu- vek kar pu kusteh za- gumaza, če kušarja pugleda.

Glih za- tu, ke usak ve, de ku- šar ni navarna žvau, se ga pa tud nubedu na buji in k večem še kašn utrok, al pa scr- klana ženska zacvil, če kušarja zagleda.

Usi kušari pa nisa tku nadoužen, kokr tist, ke sa krukudilem pudobn. U Krajn,

kustveno spoznati? Saj otrok vidi okoli sebe ljudi častiti nadvetovno počelo svetovja in nanj nanašati vsa svoja dejanja. Po načelih nasprotnikov bi na taka vprašanja učitelj moral molčati ali otroku izkušati dopovedati, da »država s takimi stvarmi nima ničesar opraviti«. To se pravi toliko kot ubiti v njem vsak idealni polet in iz njega napraviti materialista ali vsedvomljivca. To je vse le v prid aite- istom, kajti malo bo opravila cerkev z mladeniči, ki jih dvomi razjedajo, izkuš- njave pa pohot pa vabijo v pravno pogubo. V Veroni je v občinskem svetu poročev- vavec dejal, da v laiški šoli etična načela zato ne bodo trpela škode, ker se bo učitelj lahko opiral na splošni in občevaljni moralni čut. Toda, kakšen je tisti splošni moralni čut v naši Italiji in povsod dru- god? Katoliški, oziroma krščanski! Nato pa je vstal svetovavec in socialist ter po- ročevavec ironiziral. »Laična šola«, je iz- vajal, »ima namen delati protiversko pro- pagando!«

Toda moderna država je nekonfesio- nalna, civilna, nevtralna, pravite. Toda — pojmujeate napačno, kaj je bistvo in kaj na- men državi! Ali ni namen državi tudi mor-alna dobrobit državljanov? Ali država ne izpodkoplje sebi temeljev obstoja, ako se bolj briča n. pr. za uničenje trtne uši in negovanje konjskih pasem, kakor pa za npravnost? Kako more država prepovedati starišem, da ne smejo zahtevati, da podpi- raj in okrepi vera od države zahtevano pokornost avtoriteti, da vera dajaj podlago državljskim dolžnostim? Naj mar od- vdarjamo, kako od dne do dne narašča zločinstvo med mladino, kako se anarhi- zem razširja med ljudstvo?

In končno — kako more država z na- siljem oropati veliko večino državljanov pravice, ki jo imajo do vzgoje otrok? Ali se ne pravi, srca italijanska razdvojiti in zanetiti v njih sovraštvo do države, ako bo ljudstvo prisiljeno smatrati državne laične šole kot protioltar, postavljen ljud- ski vesti vkljub in nasprotje? Ali more dr- žava za to odgovornost prevzeti?

90 odstotkov Italijanov po mestih se je te dni izreklo za verski poduk v šoli — kaj naj pa porečemo o kmetih? In toliko ljudske volje hočejo zadušiti socialisti in republikani, ki vso svojo državno teorijo ravno na ljudsko voljo naslanjajo? Poslanec Bissolati je dejal, da, ako se verskega poduka ne odpravi, bi to pomenilo, da je iluzorična tretja Italija. Toda — tretja Ita- lija, združena Italija, ni nastala vsled te- ženja, uničiti vero in cerkev — ne — tretjo Italijo so zlorabljali in zlorablajo v ta na- men le izvestne sekte, izvestni hujskači! Ali je gospod Blissolati dober patriot, on, ki hoče vneti verski boj po Italiji in tako zadušiti koristno delo ter napredek v pro- speh Italiji na kulturnem, gmotnem in so- cialnem polju? »Gospodje« — tako je kon- čal — »zdravo in razsodno ljudstvo ita- lijansko hoče in zahteva, da mu njega naj- višje zastopstvo osigura najelementarnej- šo njegovo svobodo, svobodo, da sme otroke svoje krvi vzgajati v očetni veri, da iz njih napravi dobre in domovini kor- istne državljane.«

Krasni govor je viharno odobravalo središče in zmerna desnica.

Zato naslednji govor puhloglavca, re- publičana Comandini ni napravil nobenega vtisa. Dejal je, da, kar je Cameroni govo- ril, ni bila filozofija, ampak teosofija. — (Smeh. Klici: Nič niste razumeli!) Klevetal je Italijo, češ, da je vse ljudstvo popolnoma

brezbržno kar se verskih stvari tiče. (Vi- harni protesti od desnice in središča.)

Kakor se vidi, se bodo svobodomi- selci v zbornici s svojim predlogom, naj se odpravi iz šol verouk, korenito obrisali. O debati bomo poročali dalje.

Drugi dan (19. t. m.) govori

Salandra.

Zame — izvaja govornik — laična šola pomenja šolo, ki je odvisna edinole od dr- žave; tako jo umejem in ne kakor Bisso- lati, ki hoče imeti šolo brez vere. Brezver- ska šola je teoretično nesmiselna, v praksi pa nemogoča. Bog še vlada v nemških in angleških šolah, zakaj naj bi Italija posne- mala Francosko? Če se sprejme Bisso- latijev predlog, bi to pomenjalo žaljenje velike večine Italije. Nisem klerikalec, od- krito pa izjavljam, da bi protiklerikalna gonja bila nesreča za našo domovino. Kle- rikalizma kot politične stranke se v Italiji ni bati, ker Vatikan preprečuje politično organizacijo katoličanov. (Ugovori.) Pač pa ne smemo katoličanov odbiti od sebe in to zaradi miru in redu v deželi. S tem ubi- jemo patriotizem, patriotizem pa je za na- šo deželo krvava potreba. Pozdravljamo sodelovanje socialistov in radikalcev pri vladi, obsojamo pa ravnatoko preganjanje katoliških elementov. Italija mora ostati, kakoršna je in se razvijati dalje na podlagi, na kateri je nastala: liberalna mora biti v najboljšem pomenu te besede, zares svobodoljubna. Italija mora varovati se eks- tremov, ki jih kažejo ostale latinske dr- žave: klerikalnega reakcionarstva na eni, antiklerikalnega revolucionarstva na drugi strani. Vladni predlog hoče verski poduk ohraniti tam, kjer se zato izrečejo stariši: ondi naj bi občine bile obvezane verski poduk podeljevati, kjer pa zato ni večina starišev, tam mora manjšina sama za po- uk poskrbeti. To ni prav. S to ministrsko odredbo se krši šolski zakon, ki je konfesionalen. Razburjajo se po nepotrebnem duhovi. S tem se mir ne bo povrnil v de- želo, temveč boj se bo ponesel v zadnjo vas. Boljše je, če pri starem ostane. Slo- vesno tu povzdigujem svoj glas, da apeli- ram na zbornico, naj manifestira z veliko svojo večino za pomirjenje. (Veliko od- branjanje.)

Nato govori

Moschini.

Predno jame ta malopomembni radj- kalec govoriti, zapusti mnogo poslancev zbornico. Moschini predlaga, naj se Bisso- latijevemu predlogu doda stavek: »Ker je država popolnoma inkompetentna podel- jevati pouk v dogmatskih stvarih.« Nato nahitro prebere svoj govor med splošnim nezanimanjem. Nato govori:

Falconi.

Neizpodbojno je načelo, da ima v vprašanju, ali naj se v šolah verouk pod- učuje ali ne, odločevati večina. To je na- čelo reprezentativnega sistema. Statistika dokazuje, da je izmed 8255 občin 5789 za verouk. S tem je zame vprašanje pravza- prav rešeno.

Zdaj spominjam samo na to: Berite krasno delo enega naših največjih socio- logov: »I problemi dell'Italia contempora- nea« in videli boste, kako zelo je za na- šo mladino verski poduk potreben. Le po- glejte, kako rafinirano se del naše mladine pripravlja na zločine, kako se v posebnih zločinskih društvi organizuje. Celo Ren- nan, ki ga nasprotniki tako spoštujejo, jas-

no izpoveda načelo, da brez verske vzgoje sploh nobena vzgoja ni mogoča. Celo Bis- solati mi bo moral priznati, da le vera more dejanjem podeliti pravo npravnost, kajti ona daje npravnosti sankcijo avtorite- tete, ki jo nobena druga morali ne da in dati ne more, ker človeštva ne more ob- vezati.

Povdarjati je treba zgodovino tega vprašanja. Naučni minister Rava je s svo- jo znano naredbo verski poduk odpravil. Državni svet je to naredbo razveljavil 12. decembra 1907 iz dveh razlogov: 1. ker je bila formalno napačna, protiustavna, kajti v to bi bil posebni zakon potreben, 2. ker je bila tudi materialno napačna, kajti sta- riši imajo pravico zahtevati verski poduk. Državni svet je takrat tudi izrekel mne- nje, da bi bila potrebna definitivna posta- va. Zdaj pa je ministrski svet izdal že ome- njeno naredbo. Tudi ta je proti ustavi, kajti ne gre načelno tako važne stvari urediti naredbenim potom. Skratka: državni svet je proglasil načelo prave svobodomiselnosti, naučni minister pa je hodil po potu ne- odkritosrčne ovinkarije.

Končno pa treba povdarjati še to: Iz- vzemši Francosko, kjer vlada sektirarski duh, povsod šola in cerkev delata skupno na to, da vzgojita zarod k temeljnemu študiju in krepostim, potrebnim narodom. Le poglejte Nemčijo, Angleško, Ameriko, Švico, Holandijo, Norveško! Zakaj naj ravno mi posnemamo Francijo, kjer od dne do dne naraščajo zločinstva med mladino, staro od sedem do šestnajst let? Država nadalje nima samo namena pospeševatigo- spodarski in gmotni blagor državljanov, temveč tudi moralni. Naposled pa katoli- čani odločno protestirajo proti temu, da se tako krši svobodna vest in konsti- tucionalno večinsko načelo, ki na njem slo- ni moderna država. (Odobranje.)

Nato govori

Fradeletto.

Kaj je verski poduk? Odkod pohaja? Ostanek je teokratske, bogoslovne dr- žave. Moderna država pa ni teokratska in zato nima ne pravice ne dolžnosti v svojih šolah podučevati verstvo. Tudi je to v praksi nemogoče. Kaj hasne, če duhovnik poučuje eno uro krščanskega nauka, učitelj pa ostale predmete v nasprotnem smi- slu? In ali more država učitelje siliti, da podučujejo v verskem duhu? Kar se pa duhovnikov tiče, jih spoštujem, toda od- krito izjavljam, da se mora italijanska de- mokracija varovati tistih, ki so bili na- sprotni našim nacionalnim idealom, tretji, združeni Italiji! (Burni ugovori.) In kako naj duhovnik poučuje verouk v modernem, času odgovarjajočem duhu, ko Rim tako kruto preganja moderniste? (Velika vese- lost v središču in na desnici. Klici: »Ta hoče, da bi se v prvem razredu moderni- zem učil!«) Naposled pa katekizem ni spo- sobno sredstvo za poučevanje vere. (Ve- selost.) Kajti v njem so definicije iz XVI. stoletja. Odgovori n. pr. na vprašanja o bistvu evharistije so brezsmiseln. (Burni ugovori.) Sklicuje se na Fogazzara. (Ugo- vori.) Katekizem ne vzbuja v otrocih idea- lizma. (Smeh.) Katoličani zahtevajo kate- kizemski poduk iz političnih razlogov. — (Bučna veselost.) Govorniku naredba mi- nistrskega sveta ne ugaja, ker je prikrito- klerikalna. Fradeletto konča s proslavo Jožefa Mazzinija. (Aplavz na skrajni le- vici; hladnost na desnici.)

tam ke sa prou za prou gadi duma, tam se en Kušar gor drži, ke na zacvilja sam utroc in scrklane ženske, če ga zagledaja, ampak se ga clu Krajnsk Sukolci, ke b mogli ket teluvadci bit vnder kurajzn in šnajdik fanti, tku bujeja, de kar zatrepe- taja, kedr tega Kušarja zagledaja in mu je treba sam kumanderat »ajnc«, pa usi roke gor uzigneja.

Ta Kušar scer ni krukudile pudobn, tud štereh nog nima, ampak soje cajte je use glih pu ush štereh laz za Nemcem in nemškutarjem in jh fehtu za štimce, de sa jh dal negaumo rankmo atat, Buh mu daj nebasa. Vidja, in tak Kušar, ke leze učases pu dveh, učases po štereh, tak Ku- šar, gspud redehter, je navarn in tacga Kušarja se bujeja clu Sukolci, čeprou se znaja pu štangah zverat in kvihite uzigvat.

Ta Kušar je pa tud svobodamiseln, sevede sam u Krajn, — u Iblan sme bt svobodamiseln sam dohtar Taučar, usi ta druh ta narodnapredn ldi je mroja pa tku mislt, kokr jm on kumendera, — zatu pa pugerva, de morja usi svobodamiseln mislt sevede tku ket on, kdur drgač mislt ket on, ta holt na more bt svobodamiseln, kar se sam ud sebe zastop in tega se drži tud dohtar Taučar u Iblan, kokr Kušar u Krajn, zatu pa tem dvema na nubena viža na gre

u glava, de more Raunihar drgač mislt ket ona dva, pa use glih trd, de svobodn mislt.

Nej m verjameja, gspud redehter, de se men sammu tu čudn zdi, de more en člouk svobodn mislt; pa vnder drgač mislt ket dohtar Taučar in Krajnsk Kušar, ke vnder ta dva ta nar bl svobodn mislta in sta nar bl narodnapredna. Še sam dohtar Trillar se jima na more prgljivat, če prou iz nima šth drži in marskerkat kašna tku svobodna puve, de se mu use reži.

Če b biu jest namest dohtar Rauni- harja, jest b lepu mouču, pa raj tku svu- bodn mislu kokr mislja dohtar Taučar, dohtar Trillar in recina še — dohtar Ku- šar, in kulb bi iz tem dohtar Taučarje in dohtar Trillari potu pršparu in ublub. Holt, dohtar Taučar zdej prou nč več na sojeh shodeh na ublubuje, ker ve, de mu nubedn več nč na vrjame. On se sam pu- kaže, takla sm in takla um ustou in če še dustau, de je na soje vulivce iz dvem žeb- lem prbit, more držat, ke vuliuci, na kere je dohtar Taučar iz dvem žebelmi prbit, morja bt tku zabit, de ga za sojga pu- slanca zvolja.

Tu je lepu od dohtar Taučarja, de nu- benmo nč več na ublub, ampak še leuš b

blu ud nega, de b tud ta drugm negavem svobodamiselnem kimucem in agitator- jem prepuvedu, de na smeja u negaumo imen ublebvat in ldi še lakirat, ke pu farbu jh je že sam dohtar Taučar soje cajte za- dost. Al dohtar Taučar lepu pesti, de druh u negaumo imene pred usakem vultivam čez Iblanca mustove pustaulaja, ket kašn pejoniri, tku, de b bla Iblanca dons, če b use te mustove res pustavl, kulkr sa jh že pred raznem vultivam ublebil, ne sam čez in čez ud Črne vasi, pa du Preduvi- čuga štotferkca na Sel pukrita, ampak b mogli mustove že enga na vrh družga za- čet pustaulat. Tu ni lepu ud nega, ke vnder dobr ve, de on na zna mustove delat. Pol tu tud ni ud nega lepu, de pesti u negaumo imene drugm ublebvat, de u murost pu- šušu. Ja če b znou in in negava stranka tku murost šešet, kokr zna negava stran- ka pred usakem vultivam varžete ta na- rodnaprednem svobodamiselnem kimu- cem, pol b blu kej družga; pol b biu mu- rost že tku pušešen, de b še u Iblan vode zmankal in b še na mel čez kej mustove delat. Al use tu je sama farbarija in dohtar Trillarju in dohtar Taučarju vuliuci ud sa- meh teh farbari že tku vn vidja in tulk farb špilaja, ket papagaji.

No pa men zdejšne iblanske vultive

Volilno gibanje.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA KRANJSKEM.

Izid volitev v kmetskih skupinah dne 21. februarja.

1. SODNA OKRAJA LJUBLJANA-VRHNIKA.

Oddani veljavnih glasov 2653.

Dr. Šusteršič 2399 glasov.

Povše 2486 glasov.

Petrič 127 glasov.

Čobal 93 glasov.

Razcepljenih glasov je bilo 85, med temi je Kolenčevih okolu 40, neveljavnih glasov je bilo 126.

2. SODNA OKRAJA KAMNIK-BRDO.

Oddani veljavnih glasov 1798.

Dr. Krek 1710 glasov.

17 glasov je bilo neveljavnih, ostali glasovi so bili razcepljeni.

3. SODNI OKRAJI KRANJ, TRZIČ IN ŠKOFJA LOKA.

Oddani veljavnih glasov 1871.

Demšar 1835 glasov.

Zabret 1809 glasov.

Razcepljenih glasov je bilo 24, neve- ljavnih glasov 84.

4. SODNA OKRAJA RADOVLJICA IN KRANJSKA GORA.

Oddani veljavnih glasov 1161.

Pogačnik 1032 glasov.

Neveljavnih glasov je bilo 12, ostali razcepljeni.

5. SODNI OKRAJI POSTOJNA, LOGA-TEC, SENOŽEČE, ILIRSKA BISTRICA, CIRKNICA.

Veljavnih glasov je bilo oddanih 3065.

Dr. Žitnik 2267 glasov.

Drobnič 2209 glasov.

Čuček 800 glasov.

Martinčič 784 glasov.

Razcepljenih glasov 28, neveljavnih 84 glasov.

6. SODNA OKRAJA VIPAVA IN IDRİJA.

Oddani veljavnih glasov 1531.

Lavrenčič 1061 glasov.

Premmerstein 454 glasov.

Mlinar 16 glasov.

Neveljavnih glasov 16.

7. SODNI OKRAJI NOVO MESTO, KO- STANJEVICA IN KRŠKO.

Oddani veljavnih glasov 1599.

Dular 1510 glasov.

30 glasov je bilo neveljavnih, ostali razcepljeni.

8. SODNI OKRAJI TREBNJE, ZATIČINA, ŽUŽEMBERK, MOKRONOG, LITIJA IN RADEČE.

Oddani veljavnih glasov 3504.

Košak 3132 glasov.

Dr. Lampe 3070 glasov.

Mandelj 3008 glasov.

Prijatelj 190, Pehani 188, Tomic 175, Slanc 171, Weinberger 97, Čobal 95, Mli- nar 71, Firm 62. Razcepljenih glasov 126, neveljavnih 210.

nč am na greja. Iz kum je v koloboci, al koalici kokr se prav, ta al pa un kandidat, tu me nč na briga. Jest se sam veselim na dan vultive, ke uva mela iz gspudam Štefeclnam tak gaudium u »Unione«, kedr je uta dohtar Taučar in dohtar Trillar iz sojem štimcam not prmahala. Jest vem, de je pusebn dohtar Taučari tula narodn, de u mogu jt u »Union«, u ta šmentan »Union«, ke je tku razupit, de nekol tacga in ke ga je tku slab gspudar, ket je dohtar Gregurič, sezidu. Če b dohtar Gregu- rič sezidu tak kurnk, kokr je Bleibajs se- zidu »Narodn dom«, pol b biu že fajn gspud- ar, ke je pa taka bajta sezidu ket je »Union«, ke ga use Taučarjuve cajtne na morja razrukumauhata, pol pa sevede na more bt dobr gspudar. Dohtar Taučari b blu desetkat bl na roka, če b ble vultive »pr Rožc«, posehn ke tam Rormanu Fiki ta nar bl fajn vinček toč u Iblan. No, pa ke nisa vultive »pr Rožc«, ampak u »Unione«, more bt pa tud dobr, sej želodec ma dohtar Taučar zdej že tku ves puferderban, ud- kar more pu use forštatskeh uštarijah pit pijačca, ke ja druh birti točja in ne Ror- manu Fiki.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

9. SODNI OKRAJ KOČEVJE - RIBNICA VELIKE LAŠČE.

Oddanih veljavnih glasov 1968.
 Jaklič 1489 glasov.
 Bartol 1414 glasov.
 Merhar 525 glasov.
 Rus 392 glasov.

138 glasov je bilo neveljavnih, ostali razcepljeni.

10. SODNA OKRAJA ČRNOMELJ IN METLIKA.

Suklje 924 glasov.
 Mazelle 696 glasov.
 Neveljavnih glasov 33, razcepljenih 6.

Pred nami so številke — uspeh včerajšnje volitve. V njih je življenje, moč in upanje. Prijazno gledajo v nas, vsakemu liberalcu pa grene s svojim kategoriškim izrazom razvalovano srce. Boter od »Naroda«, »Gorenjca«, »Nove dobe«, pridi blagohotno, pa upri svoje zenice vanje in potem nam povej: Ali potrebuje stranka, ki govore o njih te številke, kake zveze z Nemci in vlado? Dej, pogreben duh diše nate, bodi resen in pameten vsaj trenutje in povej: Ali je še kaj neumnejšega, nego ta očitek?

Lepo po vrsti! Tam doli na skalnih kraških tleh je gospodoval oderuh in botega do nedavna našemu kmetu. Takrat so govorili o zavedni Notranjski. Denarni mogotci so še ostali, a sami. Zadnjič sta z največjim naporom z manj nego 300 glasov večine zmagala dr. Krek in Drobnič; zdaj imata dr. Žitnik in Drobnič nad 1400 glasov več od nasprotnikov. In delali so liberalci, kar so mogli. Ustanavljali so društva, list imajo, denarja za agitacijo vse polno! Nič ne pomaga. V Ilirski Bistrici še dremljejo; drugod je povsod že odprto oko mlademu solncu.

In solčna Vipava! Do 600 glasov večine v celem okraju naš kandidat. Imeli so Božiča, izvoljenega z 160 glasov večine pred šest leti, pa je premrzal za njihovo gorko kri. In v idriškem okraju, kjer domuje Premerstein, kako silno je padel! Notranjska prepušča odslej drage volje vsakemu, kdor ni s Slov. Ljudska Stranko, pravico do številne kandidature slabše vrste.

O ljubljanski okolici, o litijskem, raddeškem, mokronoškem, višnjegorskem, žužemberškem in trebanjskem okraju, o Kranju — Loki, o Novem mestu, Krškem in Kostanjevici, o Kamniku niti ne govorimo. Tam skoraj še številnih kandidatov niso spravili na dan. Cela vrsta jasnih, neskaljenih števil, ki vsaka pomenja ravno toliko zavednih mož, nepremagljivih trdnjav.

A Kočevje, Ribnica, Vel. Lašče! Iz gora, ki so se vile v porodnih bolečinah, ni prilezla ven niti miška; slab mišji repek, bi dejali. Naša kandidata štejeta skupno do 2000 glasov večine nad nasprotnikoma. Pridi Rus se les učit! Ob granit sta ugriznila Rus in Mrhar, da ju bodo boleli zobje. Po kaj sta šla v sramoto?

Tudi v Belikrajini 228 glasov večine. Tam je stika z drugo deželo premalo. Preko Gorjancev se takorekoč neha naša organizacija. Malo je res liberalnih glasov med 696, ki so šli za Maceleta, pač pa so to glasovi zapuščenih, zanemarjenih krajev, ki po pravici žele napredka. Dober nauk za vse! V korist bo stranki in Belikrajini.

Našim volivcem čast! Njihovo zaupanje je temelj, ki na njem stoji stranka in njeni poslanci. Sijajen, močan je. Da se zidati na njem največja stavba v boljšo bodočnost našega ljudstva. Temelj stoji: zidarji na delo!

»Po deželi se dani, liberalcem pojemlje, zaslepljenec se odpirajo oči in v veseli nadi lahko zakličemo: čez šest let slovensko katoliško ljudstvo na Kranjskem ne bo zastopal noben liberalni poslanec več.« Tako je pisal »Domoljub« po končani deželnozborni volitvi l. 1901. Bil je dober prerok. Slov. Ljudska Stranka je včeraj priborila zadnji kmečki mandat, ki je bil doslej še v liberalnih rokah!

Kandidatje Slov. Ljudske Stranke so pri včerajšnji volitvi dobili 17.446 glasov, nasprotniki, če jim vštete tudi skorc vse razcepljene glasove, 3244 glasov. Kandidatje Slov. Ljudske Stranke so zmagali nad nasprotniki z ogromno večino 14.202 glasovi!!

Račun je jasen: Zastava »S. L. S.« zmagonosno plapola nad našo domovino. Komur se zljubi resnega dela za ljudstvo, niaj stopi pod njo, komur se zljubi

boja, naj stopi pogumno na plan. Boj nas hrabri in — množi!

Častitim volivcem Slovenske Ljudske Stranke v kmečkih občinah!

Najiskrenejšo zahvalo izrekamo vsakomur, ki je pripomogel k včerajšnji sijajni zmagi. Slovenska Ljudska Stranka se zaveda svojih dolžnosti napram vrlemu, zavednemu kmetškemu stanu, ki je včeraj na volišču izrekel svojo moško besedo. Kakor doslej, tako boče tudi v bodoče zastavila stranka vse svoje moči za ljudski blagor in napredek, po svojem geslu

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Osrednji volivni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Častitim volivcem kmečkih občin ljubljanskega in vrhniškega okraja!

Za častno zaupanje, izkazano mi ponovljeno s tak ogromno večino, izrekam svojo iskreno zahvalo. Prizadeval se bom, da to zaupanje opravičim z vestnim delom za blagor in napredek ljudstva.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Dr. Ivan Šusteršič,
deželni poslanec.

Iz Belekrajine. — Mazelle suspendiran od pošte.

Včerajšnji »Narod« je priobčil strasten članek, ki kar kipi od besnosti, ker je bil Mazelle te dni suspendiran kot poštar v Gradacu. Vso stvar hoče naslikati, kot dogovorjen manever med S. L. S. in poštno upravo, da bi se preprečila izvolitev Mazelletova. A na prvi pogled se vidi, da mora tičati za tem nekaj drugega. C. kr. poštna uprava se v politiko prav nič ne meša, in zaradi tega, če je kandidiral, še ni bil suspendiran noben poštar. V Mazelletovem slučaju mora biti nekaj drugega. Slabo uslugo je »Narod« storil svojem liberalnemu kandidatu Mazelletu, da je njegovo suspenzijo objavil, kajti zdaj mora javnost vedeti in zahtevati vzrok, kaj se je zgodilo. Upamo, da bo »Narod« ravno tako poročal o izidu preiskave, kakor mi. Nekoliko neprevidno je, da se že sedaj, predno se je preiskava že začela, navdušuje za — Mazelleta.

Tolovajstva Mazelletovih agitatorjev.

Vso Belokrajino so razruvali Mazelletovi agitatorji. Vino je teklo v potokih, od pijače kar brez zavestni so tulili dvomljivi ljudje po vaseh in grozili vsakomu, kdor ni bil njihovega mnenja. Mnogo tisoč kron je stala ta gonja, in lahko se joka oni, ki jih plačuje. Kakor so bili na izjavah, ki jih je priobčil Mazelletov »Belokranjec«, podpisani večinoma nevolivci, tako so tudi delo agitatorjev poleg raznih učiteljev opravljali ljudje, ki jim ni bilo za izvolitev sposobnega poslanca, ampak samo za pijačo in razgrajanje. V Belikrajini je dobili še pravih liberalcev, zagrizenih in brezvestnih, ki nosijo na sebi še vse lastnosti odurnega oderuštva. Ti ljudje, ki so vajeni paševati nad ubogo rajo, so večinoma porabili svoj vpliv za liberalnega kandidata in pijane tolpe so šle za njimi. Pristaši S. L. S. so se vedli povsod mirno in dostojno, liberalci so pa kar divjali in se niso strahili niti tolovajskih napadov, kakor priča napad na dr. Lampeta in župana Mihelčiča.

O podivjanosti liberalcev nam poroča tudi ravnokar nam došla brzjavka: Viniča, 19. februarja. Po noči sta dva Mazelletova pristaša hajduško napadla viniško župnišče. Storičica sta že v preiskovalnem zaporu.

Ta nasilstva naj zdramijo naše somišljenike, da se tudi Belokrajina gospodarsko in politično organizira. Kar je poštenih mož skup v trdno zvezo — in potem bodo utihnili osramočeni tolovaji in hajduki!

Ostudna gonja proti okrajnemu glavarju pl. Deteli.

Ker kandidira gospod okrajni glavar pl. Detela kot samostojni kandidat, nismo se čutili dolžne, ga braniti proti napadom od liberalne strani. A ker mu delajo brezvestni nasprotniki krivico kot možu in značaju, moramo najodločneje zavrniti obrekovanja, ki se širijo proti njemu. Očitajo mu, da je nemškutar, a to ni resnica, kajti glavar pl. Detela še nikdar ni zatajil svoje narodnosti tako, kakor jo je Hribar s svojimi tovariši, ko je sklenil zvezo z Nemci proti zastopnikom slovenskega ljudstva. Čist značaj je njegov oče, dolgoletni naš deželni glavar, ki ga ne bi bilo nikdar slovensko ljudstvo počastilo s tako neomejenim zaupanjem, kakor ga je ves čas nje-

govega političnega delovanja, ako bi letela nanj le senca narodne neznačajnosti. In tak je tudi sin, ki ni postal odpadnik niti v službi političnega uradnika in ki bo gotovo kot ljudski zastopnik dobil še več priložnosti pokazati, da je pravi narodnjak oni, ki posveti svoje moči koristnemu delu za ljudstvo. In da je glavar pl. Detela res mož dela, to mu ne izpričujejo samo kmečke občine radovljiškega političnega okraja, ampak to mu je sijajno izpričal tudi občinski zastop Radovljice, ki je soglasno v slovesni seji imenoval pl. Detela za častnega meščana, da mu s tem izreče zahvalo za njegove zasluge. Sam dr. Vilfan je predlagal, da se naj da gosp. pl. Deteli častno meščanstvo, in dr. Vilfan je podpisan na diplomu, ki so mu jo izročili. In isti Vilfan, ki je dal celo besedo pl. Deteli, da ne bo kandidiral, ako Detela kandidira, isti Vilfan nastopa zdaj proti njemu. V »Narodu« se piše dan na dan o pl. Deteli, kakor bi bil on zdaj najhujšobnejši in Slovincem najškodljivejši človek. Vse, kar stori, je naenkrat samo krivica in izdajstvo. Po stari navadi povabi glavar uradništvo na čaj. Takoj prinese »Narod« dolg članek o tem strašnem grozodejstvu. Najlepše je pa to, da je prišel na ta čajni večer tudi dr. Vilfan s soprogo. Čemu potem v »Narodu« glavarja napadati? Sicer pa liberalci sami ne verjamejo tega, kar pišejo. Mi moramo napadati Detelo, pravijo, ker nam je nevaren. Ali je res ali ne, to liberalcem še nikdar ni bilo nič mar. Z veliko potrpežljivostjo prenaša pl. Detela nesramno liberalno gonjo. A ravno v tem vidimo, da je Detela pravi mož, kajti kogar liberalci tako nesramno in strastno napadajo, ta mora biti dober. Zato pa priporočamo nujno vsem svojim somišljenikom, naj podpirajo kandidaturu Detelovo in naj branijo njegovo čast proti nasprotnim napadom!

Glasovi volivcev iz Tržiča in Kamnika.

Tržič, 20. februarja.

Nad vse smešno je postopanje naših liberalcev, ki se delajo, kakor bi jim ne šlo v glavo, da bodo volivci S. L. S. dali svoje glasove g. okrajnemu glavarju Otonu pl. Deteli. Njihovo obnašanje ni le smešno, temveč tudi hudobno.

Vpijejo na vse grlo, da je pl. Detela nemškutar, — če tudi dobro vedo, da to ni res. Saj je še nedavno liberalni narodnapredni občinski odbor radovljiški istega glavarja pl. Detela imenoval soglasno častnim občanom Radovljice. In to na predlog dr. Vilfana samega! — Saj ves radovljiški okraj, v katerem pl. Detela že nekaj let deluje v splošni blagor, dobro ve (z dr. Vilfanom vred!), da je pl. Detela slovensko-narodnega mišljenja, in povrh še tako blag, delaven in pravičen človek, da uživa v celem svojem okraju splošno ljubezen, neomejeno zaupanje in spoštovanje. Do dne, ko je pl. Detela izjavil, da prevzame kandidaturu za deželni zbor, sploh ni noben človek dvomil nad njegovim slovensko-narodnim mišljenjem in liberalni kandidat dr. Vilfan je sam izjavljal, da on (Vilfan) ne kandidira, če pl. Detela prevzame kandidaturu. Sam je sprevidel, da volivni okraj Tržič-Radovljica-Kamnik ne bi mogel imeti boljšega poslanca, nego pl. Detelo.

Toda ljubljanski liberalni štab je drugače sklenil. Kaj je njemu za blagor volivnega okraja, kaj za mirne volitve! Pl. Detela je sprejel kandidaturu brez dovoljenja ljubljanskih liberalnih malikov — torej lop po njem! Ljubljanska komanda je prišla da mora Vilfan kandidirati — pl. Detela pa da ne sme. In osmelili so se še celo ti možakarji brzjaviti ministrskemu predsedniku, naj pl. Deteli prepove kandidaturu, da bo Vilfan kljub svoji debeluhni okroglosti zamogel zlesti v deželni zbor. Toda ministrski predsednik baron Beck je bolj svobodoljuben kot vsa ljubljanska »Narodova družba« in je brzjavko — **vrget v koš!**

Mi pa res ne vemo, zakaj bi morali samo tistega voliti, ki nam ga komandirajo ljubljanski liberalci. Kako pridejo sploh ti gospodje do tega, da hočejo nam komandirati? Mi, velika večina narodnih Tržičanov, sploh nočemo z liberalno stranko prav nič opraviti imeti. Ne smete misliti, gospodje od liberalne ljubljanske klike, da smo pozabili, na kakšen podel način ste pred 6 leti prodali narodni Tržič, da ste nam usilili za poslanca dolgočasnega nasvetnika extra statum dr. Ferjančiča, (ki naj pa sicer v miru počiva!)

To politiško lumparijo vam bomo prihodnji petek v gotovini plačali in naj še tako kričite, da je Detela »nemčur«. Vedite, da ste vi liberalci zadnji, ki bi imeli pravico, koga zmerjati z nemčurjem. Vdarite rajše po svojih lastnih zobeh — če jih še kaj imate po klofutah, ki ste jih sprejeli

na vaše častite čeljusti tekom zadnjih let od Slovenske Ljudske Stranke.

Vedite, ljubljanski liberalci, da **vam prav nič ne verjamemo in prav nič ne zaupamo.** Vse, kar od vas pride, bodisi po umazanem »Slovenskem Narodu«, ali pa drugače, je sama laž in zopet laž! Ga ni menda več poštenega Slovenca na Kranjskem, ki ga vi ne bi bili že z vašo gnojnico oblili.

In tako je tudi podla, debela, nesramna laž, da je pl. Detela nemškutar.

Poučili smo se natančno in vemo, da je pl. Detela zaveden Slovinc z dušo in telesom, tako kakor njegov blagi oče, g. deželni glavar in pa na vsak način desetkrat boljši Slovinc kot vsa liberalna stranka, ki se še do danes ni upala objaviti pogodbo, ki jo je leta 1895. sklenila z Nemci, pogodbo, ki jo je potem obnovila leta 1901 in na kateri se svetita podpisa liberalnih poglavarjev in dr. Vilfanovih zaščitnikov Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar!

Ne, gg. liberalci, vam prav nič ne verjamemo in prav nič ne zaupamo.

Pa tudi vam, kranjski liberalci, ki s svojim »Gorenjcem«, prepojenim z ekstraktom ljubljanske liberalne gnojnice, preplavljate naš narodni Tržič, prav nič ne verjamemo. Vi lažete ravno tako, kakor vaši ljubljanski bratci, ali pa še bolj.

Skratka: liberalcem prav nič ne verjamemo. Ravno tako ne liberalnim papirjem, naj se imenujejo »Slovenski Narod«, »Gorenjec«, »Naš List« ali karkoli.

Pač pa verjamemo in zaupamo Slovenski Ljudski Stranki, ki nam z dobrim premislekom priporoča g. pl. Detelo.

S. L. S. je edina slovenska stranka, ki se je sploh brigala za Tržič. Njeni odposlanci hodijo k nam, probujajo ljudstvo, organizirajo, delajo med nami. Kdo se je pa od vas, gg. liberalci, kedaj zmenil za nas? Šest let je bil dr. Ferjančič naš poslanec, ko ste nam ga vsilili — pa ne enkrat ni smatral kot potrebno, da bi bil prinesel v Tržič svojega rojstva grešne kosti. — Za liberalno stranko Tržič niti eksistiral ni. Sedaj naj bi pa naenkrat njej zaupali in zapustili našo S. L. S.? Zakaj pa? Menda zato, ker liberalni stranki prede, ker že gaga? Ali mislite, gg. liberalci, da nas luna trka! Na ljubo propadajoči liberalni stranki, ki nima nobene moči več, ki se že pogreza v močvirju, v katero je zašla po lastni krivdi — naj bi zapustili mlado, čilo, zmagonosno prodirajočo demokratično S. L. S.? **To se ne bo zgodilo!**

Mi se držimo S. L. S., kateri popolnoma zaupamo. Nanjo se naslanjamo z našimi narodnimi, političnimi in gospodarskimi težnjami. V njej, ki je močna in še vedno napredujoča stranka, najdemo trdno zaslombo za vse naše želje in potrebe.

Slovenska Ljudska Stranka nam priporoča pl. Detelo — zato ga bomo volili: in pa zato, ker vemo, da je blag in nadarjen mož, narodnjak skozi in skozi, vnet za splošni blagor in osobito tudi vnet za ljudske pravice. In v prihodnjem deželnem zboru se bo odločevalo o ljudskih pravicah. — Za pomnožitev slovenskih mandatov v deželnem zboru se gre in to pomnožitev so obstruirali ravno tisti liberalci, ki se nam sedaj delajo velike narodnjake.

Nismo še pozabili ne Ferjančičevega kravjega zvonca, ne Hribarjeve lajne in ne Pirčevega bobna.

Vse to bomo dobro vpoštevali in dne 28. t. m. bode te večeceni liberalci dobili iz Tržiča zasluženo plačilo.

Naš kandidat in bodoči poslanec je g. spod

OTON PL. DETELA,

c. kr. okrajni glavar v Radovljici.

Liberalec dr. Vilfan naj pa doma ostane, v Radovljici. Doma tudi lahko zvoni s kravjim zvoncem in igra na lajno ali pa tolče na boben — vzvišeno ljudsko delo liberalne stranke v deželnem zboru vojvodine kranjske.

Liberalec ne bo več naš poslanec!

Iz Kamnika. Dr. Vilfan je na liberalnem volivnem shodu nekatere lepe reči obljubil. Ubogi revež nima pojma o politiki. Kaj bo pa on mogel storiti, če bi bil izvoljen, kot pristaš klaverne in popolnoma onemogel liberalne stranke! Za Kamnik bi bila prava nesreča, in bi se obesil na ostanke liberalne stranke, ki je že do malega povsodi ven vržena.

V deželnem zboru bo odločevala Slovenska Ljudska Stranka. Zato je pametno, dobiti poslanca, ki ga priporoča Slovenska Ljudska Stranka — če hočemo res kaj prida doseči za naš Kamnik v deželnem zboru. Tako sodi večina Kamnika.

Tudi v Kamniku operira liberalna stranka z lažjo in obrekovanjem: češ, Detela je »nemškutar«. **Vse zlagano.** Uverili

smo se, da je okrajni glavar pl. Detela značajen narodnjak, ravno tako kakor njegov oče.

Nobena laž ne bo pomagala, Detela bo naš poslanec!

Socialno-demokratski kandidatje v kranjskih mestih.

Za Ljubljano: Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani; Josip Petrič, strojevodja drž. žel. v Ljubljani. — Za Radovljico-Tržič-Kamnik: dr. Anton Dermota, odvetniški kandidat v Ljubljani. — Za Idrijo: Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani.

Liberalna kandidata v goriških Gorah. Liberalci nameravajo v Gorah kandidirati svetolucijskega župana Lebana in Antona Juretiča iz Kobarida. Delati hočejo le zgafo!

Tudi goriški agrarci skupaj z liberalci.

Čimbolj smo trdili, da so agrarci le druga pofarbana izdaja Gabrščekovega liberalizma, tembolj so agrarci to tajili. — Sedaj pa ne pomaga nobeno tajenje več! Sobotna »Soča« je priobčila sledeče kandidate, ki jih imenuje svoje kandidate: Za splošno skupino Alojzij Štrekelj in dr. Alojzij Franko!; za kmečke občine goriške okolice: Ivan Saunig iz Bilj in F. Obljubek; za kmečke občine kraške je dosegel ljudski glas le učitelj Jožefa Štreklja; za trge pa kandidira Andrej Gabršček. — Te kandidate imenuje »Soča« svoje kandidate. Obljubek, dr. Franko in Saunig so torej zlezli pod Gabrščekovo haljo. Veseli nas, da so se tako jasno razkrinkali ti ljudje. Sedaj si ne bodo upali več tajiti, da oni niso liberalci pristne Gabrščekove pasme.

Socialno-demokratski kandidatje za splošno skupino na Goriškem.

Peter Bevk, posestnik v Otaležu; Peter Leban, želez. delavec v Gorici; Anton Vrčon, trgovec v Skriljah na Vipavskem. — Če Vrčona kandidirajo še agrarci, liberalci in če ga bodo tudi klerikalci volili, potem bo gotovo izvoljen. Zato le korajž, Vrčon!

Najnoveše politične vesti.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Balkanska železnica.

Dunaj, 22. februarja. Oficijozna izjava ruskega ministrstva za zunanje zadeve v »Rossiji« pravi, da ima Avstrija sicer neizpodbijno pravico zgraditi železnico Mitrovica-Solun, da se je pa za to izbral neprimerni čas, ker bi se s tem zakasnilo ali otežilo makedonske reforme. Turčija bo Avstriji železnico koncedirala, zato pa bo zahtevala, da se ji v Makedoniji puste roke svobodne. To pa da ne gre. Avstrijski krogi na to pripominjajo, da v tem leži mnogo hinavščine. Ako bi Rusiji res kaj bilo na tem, da se pomiri Makedonija, bi delala v prvi vrsti na to, da bi Bolgarija, na katero ima toliko vpliva, ne zalagala makedonskih band s strelivom. Rusija je bolgarske bombarderje in anarhiste pustila v najlepšem miru. Sicer se Rusija zadnji čas še menila ni za slovanske brate na Balkanu in je šele zdaj zanje vspametela v goreči ljubezni, ko hoče Avstrija zgraditi železnico do Soluna, da gospodarsko povzdigne ves Balkan. Sicer pa je to rusko-angleško-francosko hujskanje dober nauk za nas. Ko so se Angleži bojevali z Buri, smo jih zalagali s konji, ko so Rusi bili zapleteni v vojsko z Japonsko, nismo izkoristili položaja na Balkanu, ki je za nas bil takrat izredno ugoden. Francozom smo pustili, naj kršijo algeciraško pogodbo, kakor in kolikor se jim poljubi, zdaj pa žanje mo njih hvaležnost.

Ponočno mladinsko delo.

Rim, 22. februarja. Jeseni t. l. se v Rimu zbere vnovič mednarodni shod za delavsko varstvo, ki je zadnjičrat zboroval na Dunaju leta 1905. Z ozirom na rimski kongres je obrtni nadzornik Hauk objavil nekaj načelnih predlogov glede na ponočno delo mladine. Ti so sledeči: 1. Pri zgradbah in prometnih delih se otroci pod 16 leti ne smejo vporabljati med 8. uro zvečer in 5. uro zjutraj. 2. V tovarnah, rudnikih in kamenolomih se med 8. uro zvečer in 5. uro zjutraj ne smejo vporabiti osebe pod 18 leti. 3. Urediti se mora tudi ponočno delo trgovinskih pomočnikov. Čisto posebne varstvene odredbe morajo veljati za mladino v gostilniški in pekovski obrti, v železnarnah in livarnah stekla ter v tovarnah za sladkor in konzerve.

Osrednje zadrudne blagajne ne bo moč ustanoviti?

Dunaj, 22. februarja. Finančni minister je deputaciji državnega rokodelskega društva povedal, da je vladna namera, ustanoviti osrednjo zadrudno blagajno, ki

bi bila ogromnega pomena zlasti za srednje stanove in njih kreditno organizacijo, v nevarnosti, ker so Čehi in Poljaki odločno proti vsaki centralizaciji, tudi če je samo gospodarska.

Pedagoško - katehetski kurz na Dunaju.

Dunaj, 22. februarja. Sumarično poročilo o tem krasno vspelem kurzu je tole: Na pozdravnem večeru povdarja semeniški ravnatelj dr. Giese, da bo vodivna misel kurza, pokazati razmerje med verskim podukom in vzgojo značaja. Prvi teden je bil namenjen obravnavam o verskem poduku na srednjih šolah. Dr. Willmann je razložil, kako zamore vzgojevavno vplivati edinole sholastično modroslovje, ki uči soglasje med vero in vedo. Nadškof Bilczewski iz Lvova je govoril najbolj navdušujoče. Veroučitelj na srednjih šolah — je izvajal — mora biti kakor Fra Angeliko ali Frančišek Asiški. Dr. Kikh je primerjal staroklasično vzgojo s krščansko. P. Linden iz Bavarskega je poročal o enotnem katekizmu, ki so ga bavarski katehetje po neizrečenih težavah izdelali. Dr. Wallentin je poročal o verouku na realkah, ki je mnogo težavnejši kot na idealno-humanistični gimnaziji. Dr. Swoboda je govoril o »Izobraževalni umetnosti v verouku«.

NEVARNI POLOŽAJ ZA FRANCOZE V MAROKU.

Za Francoze je položaj v Maroku nevaren. Protisultan Muley Hafid je začel ofenzivo proti generalu d'Amade in namerava napasti francosko postojanko pri Berešidu. Sicer je minister za zunanje zadeve, Pichon, v senatu izjavil, da je položaj normalen, toda mu javnost ne veruje. Bivši minister Dubief je izjavil, da je prodiranje francoskih vojakov v osrčje Maroka nevarno.

HOMATIJE NA BALKANU IN NA VZHODU.

Bolgarska vlada dela na to, da se zgradi železnica Küstendil - Kumanovo iz Turčije na bolgarsko mejo. Upa, da ji bo pri tem pomagala Avstrija. — Turška vlada uradnikom že od avgusta l. l. ni izplačala plač, vsled česar vlada velika nezadovoljnost. — Glavar srbskih band Gligor je došel včeraj v Belgrad in bil sijajno sprejet. Zelo značilno. — Peterburški brzojavni urad odločno dementira vesti o mobilizaciji Rusije proti Turčiji na Kavkazu. — Iz Črne gore se poroča, da so v Cetinju zaprli v zadnjih osmih dneh eno tretjino vseh poslancev, med njimi podpredsednika. Bivšega nadkomornika Jostafo so baje ustrelili.

DINAMIT NA FUNTE.

Dne 20. t. m. je peterburška policija imela posebno lovsko srečo. Izvedelo se je namreč, da se namerava atentat na ministrskega predsednika Stolypina, na velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, na pravosodnega ministra Ščeglovitova in mestnega glavarja Dračevskega. Nato je policija med 1. in 3. uro popoldne po vseh glavnih ulicah peterburških stražila in vjela vse zarotnike, enega za drugim, blizu 40 tičkov vsega skupaj. Ena dama se je hotela ustreliti, druga je imela v mufti polno dinamita, tretja pod pasom, neko mlado dekle je imelo pri sebi 12 funtov dinamita, drugi zarotnik pekleni stroj itd. — V Varšavi so teroristi vrgli bombo v stanovanje črevliarja Margelina. Bomba je ubila otroka.

Slovenska Ljudska Stranka v mestih in trgih!

Včeraj zvečer se je zbral Osrednji volilni odbor S. L. S., da v smislu sklepov zaupnega shoda dne 10. februarja t. l. odloči postopanje S. L. S. pri volitvi deželnih poslancev v Ljubljani in v Dolenjskih mestih in trgih.

1. Ljubljana.

Po resnem vsestranskem razmotrivanju je Osrednji volilni odbor sklenil:

Slovenska Ljudska Stranka podpira neodvisna kandidata gospoda **dr. Vinko Gregorič** in **dr. Vladimír Ravnihar**. Vsak somišljenik S. L. S., ki ima v Ljubljani glas, je obvezan voliti navedena neodvisna kandidata.

Razlogi za to postopanje so formalni in stvarni.

Formalni razlogi so, da so tudi liberalci v kmečkih občinah na celi črti podpirali neodvisne kandidate, ki so se pojavili zoper kandidate S. L. S. Čin zdrave politične retorije je tedaj, da tudi S. L. S. postopa slično v Ljubljani proti oficijelni liberalni stranki.

Govore pa za to postopanje tudi važni stvarni razlogi.

Gospod dr. Vinko Gregorič v resnici ne pripada nobeni politični stranki in ima

zdrav, vsega upoštevanja vreden gospodarski program, katerega izvršitev bi koristila vsemu prebivalstvu, brez razlike strank. In ker je gospod dr. Vinko Gregorič po svojem dosedanjem večletnem delu na gospodarskem polju pokazal, da je mož resnega in uspešnega dela in je zlasti še prav v zadnjem času kot predsednik društva hišnih posestnikov dosegel s svojim modrim in energičnim postopanjem presenetljiv, velevažen uspeh v prilog jedra ljubljanskega meščanstva in zamore ta uspeh le koristiti tudi drugim slojem ljubljanskega prebivalstva, — se čuti S. L. S., ko ne postavi lastnega strankarskega kandidata, radi splošne koristi vezano, dati svoje glasove tako delavnemu in zaslužnemu someščanu, če tudi ni njen somišljenik.

Kar se pa tiče g. dr. Vlad. Ravniharja, stoji v ospredju uvodom navedeni formalni razlog. Poleg tega hoče S. L. S. s to volitvijo dokazati, da ni sovražna naprednemu meščanstvu in ne odklanja brezpogojno, ž njim sodelovati. Zvesta svojemu volilnemu oklicu, ki vabi na sodelovanje vse, ki so poštene volje, bode S. L. S. s svojimi glasovi podprla kandidato naprednega moža, čigar objavljeni program obsega mnogo, kar tudi po nazorih in načelih S. L. S. odgovarja splošnim koristim naroda, mesta in dežele. To je tem bolj upoštevati, ker je splošno znano, da je g. dr. Ravnihar možpoštenjak, na čigar resni volji, izvrševati svoj javno razglašeni program, S. L. S. ne sme dvomiti

2. Novo Mesto, Višnja gora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško.

Kandidat se proglasi v ponedeljek.

3. Kočevje-Ribnica.

V tem volilnem okraju so nemški volilci v pretežni (2/3) večini.

Vsled tega se S. L. S. volitev v tem okraju ni nikdar udeleževala.

Pri tem ostane tudi pri letošnjih volitvah. Osrednji volilni odbor je tedaj soglasno sklenil:

V mestnem okraju Kočevje-Ribnica se S. L. S. volitve ne udeleži in je neudeležba za vsakega somišljenika S. L. S. brezpogojno obvezna.

Glede drugih mest in trgov ostane vse, kakor je bilo sklenjeno na glavnem zborovanju zaupnikov.

Dnevne novice.

+ Neotesani in zlobni napadi na gosp. primarija dr. Vinka Gregoriča v »Slovenskem Narodu« morajo vsakemu Ljubljancu pognati rdečico sramu v obraz nad takim pisanjem. Odkar dr. Gregorič kandidira, mislijo izvestni časnikarski lopovi, da smejo blatiti tudi tega zaslužnega in občespotovanega moža brez strahu pred kaznijo. Med drugim je »Slovenski Narod« izkušal izpodkopati dr. Gregoriču ugled tudi s tem, da je pisal, da so »klerikalci« dr. Gregoriča vrgli iz načelstva »Vzajemnega podpornega društva«. To ni res, in pooblaščenim smo od načelstva »Vzajemnega podpornega društva« izjaviti, da je dr. Gregorič, večletni predsednik tega društva, odložil predsedstvo sam prostovoljno ter utemeljeval svoj predlog s tem, da mu je ob njegovih stanovskih opravilih nemogoče voditi dve taki podjetji, kakor sta »Vzajemno podporno društvo« in stavbinska družba »Union« in da mora torej, če hoče vestno izvrševati svoje načelniške dolžnosti, vse svoje moči posvetiti samo enemu podjetju. To je bil moški korak poštenjaka, ki ne išče predsedniških časti, ampak to, kar prevzame, hoče tudi vestno izvrševati. V tem se je dr. Gregorič jako ugodno razlikoval od raznih liberalnih prvakov, ki hočejo imeti vse časti, delati pa se jim ne ljubi, tako da vse zastane, kamor se pritaknejo. Vsa Ljubljana vsi, da dr. Vinka Gregoriča enako, kakor vsi sloji našega prebivalstva, spoštujejo tudi pristaši Slovenske Ljudske Stranke, ki radi ž njim sodelujejo pri vsaki koristni stvari. Zato najodločneje zavračamo »Narodove« izmišljene napade!

+ Ricmanjska zadeva. Pred nekako sedmimi meseci je papež Pij X. Ricmanjem naročil, naj sami napravijo o svojih cerkvenih zahtevah spomenico, da jo bo sv. stolica rešila sama. V tej spomenici so Ricmanjci po notarju Plantanu zahtevali, da se 1. ustanovi fara, 2. dovoli slovansko bogoslužje, 3. se fara postavi pod jurisdikcijo uniatskega škofa Drohobockega. Tržaški škof dr. Nagl je sv. očetu priporočil ugodno rešitev te zadeve in ga prosil, naj privoli v zahtevo, da se ricmanjska župnija postavi pod jurisdikcijo križevskega škofa. Tudi slovenski merodajni krogi so vse storili, da se zadeva reši povoljno. Sv. stolica je te dni potom ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča izročila pravnemu zastopniku Ricmanjcev definitivno rešitev njihove spomenice. Določa

se: 1. Dovolji se samostojna fara, 2. župnija ima ostati pod tržaško škofijo, 3. glagoljsko bogoslužje je izključeno.

+ Nazadnjaška »svoboda«.

— Za uradnike. Gospodje, ki se sučejo okoli liberalnega generalnega štaba, se sedaj za časa deželnozborskih volitev v mestni skupini vedno bolj razkrinkujejo. Po vodi so spustili vso svobodo, le s terorizmom hočejo pritegniti volivce nase. V tem so si sedaj ti gospodje vsi enaki. Najnevarnejši pri tem je kamniški »Naš List«, ki je postal »Narodova« podružnica, odkar njegov urednik Fran Govekar reflektuje na boljše plačano mesto na ljubljanskem magistratu. Ne bomo pogrevali starega liberalnega »šlagerja«, da je dr. Šusteršič rekel, da »uradniki žro, žro in žro«, ker vsak, ki se je hotel kedaj o teh besedah na podlagi stenografskega zapisnika informirati, je zvedel, da je dr. Šusteršič bičal sistem, pod katerim ječe vsi dobri uradniki, in da je z ozirom na ta sistem dejal, da stroški slovenstva sovražne birokracije žro ljudsko premoženje. Govoril je obenem jako simpatično za pošteno uradništvo. Tudi ne maramo obširno zavračati drugih neresnic »Našega Lista«, da je kdo imenoval uradnike »separje, podkupljene krivoprisežnike«, to vse tiči samo v uradniški fantaziji Govekarjevi, da bi na magistratu hitrejše avanziral in preskočil strokovno bolj usposobljene osebe. Grdo neresnico piše »Naš List«, ko trdi, da je dr. Šusteršič pred štiri najstjimi dnevi na shodu zaupnikov S. L. S. grozil, da pomete iz deželnega odbora kranjskega vse neljube mu uradnike. To je infamna laž! Dr. Šusteršič je izrecno rekel, da je v deželnem odboru izvršnih uradnikov, nasproti katerim dežela ne sme biti umazana, marveč naj jih dobro plača. Da pa ni vse v redu v deželnih uradih, tega je kriv sistem, ki ga treba modernizirati. Kar je zastarelega ali nepotrebne, naj se odpravi, kar je dobrega, je treba ohraniti! Toda to le mimogrede. Vsa impertinenca, vsled katere bi uradništvo moralo biti z ozirom na svojo stanovsko čast skrajno razžaljeno, je, da si kak Fran Govekar, ta raznoliki človek, na katerega narodnonapredna stranka ne more biti preveč ponosna, upa groziti poštenim uradnikom, da bo priobčeval njihova imena, če se bodo upali voliti svobodno in da jih bo on izključeval iz tistih narodnih družb, v katere on zahaja! To je res izrodek skrajne, bolelne domišljavosti! Tako si upa mož Govekarjevega kalibra groziti uradnikom! In za tako stranko, ki s takimi po novem zakonu o volivni svobodi naravnost kaznjivimi grožnjami meče okoli, naj bi šlo uradništvo! Tako naj bi se uradništvo ponižalo? Ob taki impertinenci naj bi se uradništvo vprašalo: Kje je svoboda? in s knuto v roki bi videlo tiste, ki navadno o svobodi največ vpijejo. To je dobro, da ta knuta nič več ne imponira, ker ne more nikomur več škoditi in da ta položaj dobro izpopolnjuje — volivna tajnost. Govekar naj s svojimi impertinencami ne hodi več na dan, sicer nas bo minila potrpežljivost in razkrinkali bomo tega moža tako, da ga bodo v narodnih družbah še manj mogli trpeti kot sedaj. Ako hoče postati tipična figura in če ga veseli, da Cankarjeve slike še nekoliko izpopolnimo, naj kar hodi na sonce. Pri njegovih izbruhih nas najbolj veseli dejstvo: da ga tudi na magistratu bolje kot on misli poznajo in da mu tudi razni izbruhi ne bodo nič pomagali! Čim manj takih Govekarjev, bolje bo na vse strani! Sicer pa o sovražstvu dr. Šusteršiča do uradništva govori najbolj njegovo potegovanje, da pride Ljubljana v II. aktivitetni razred in veselo poročilo, katerega smo danes prejeli z Dunaja, da se je prizadevanju poslancev dr. Šusteršiča in dr. Žitnika posrečilo, da pridejo ljubljanski uradniki skoraj gotovo že do Velike noči v II. aktivitetni razred.

+ Cesarjev jubilej. Vse kaže, da se nameravani slavnostni udanostni obhod, prirejen od vseh avstrijskih umetniških društev na Dunaju na izrečno željo cesarjevo ne bo vršil. Na jubilejnem slavnostnem programu ostane najbrž le velika udanostna priredba vseh dunajskih otrok cesarju. — Mestni svet dunajski je sklenil v Döblingu nasaditi velikanski park za otroke. Stal bo 150.000 K. Posvečen bo spominu na jubilej ljudomilega cesarja.

+ Volivna reforma za Istro. Z Dunaja poročajo »Piccolu«, da bo klub slovanske manjšine istrskega deželnega zbora še v tekočem tednu sklepal o kompromisu glede volivne preosnove za Istro. Ako slovanski deželni poslanci sprejmejo kompromis, kakor je bil določen na konferencah v Trstu in na Dunaju, nadaljevale bi se že prihodnji ponedeljek na namestništvu v Trstu seje deželnozborskega odseka, ki ima sklepati o podrobnostih zakonskega niačrt o volivni reformi.

+ **Dr. Luegerjevo stanje** je slabo, kakor se iz Lovrane poročila. 21. t. m. ponoči je zelo slabo spal in mu je šele proti jutru nekoliko odleglo.

+ **Sankcioniranje zakona glede zboljšanja gmotnega stanja učiteljev v Istri** je baje zagotovljeno. Ministrstvo za nauk in bogočastje hoče le stilistično in oblikovno izpremeniti neke paragrafe zakona, a finančno ministrstvo zahteva, da deželni zbor skleni pokritje stroškov v gornji namen tudi za bodoča leta, ker je za leto 1908 le začasno poskrbljeno za pokritje z izposojilom. Vendar pa se finančno ministrstvo zadovolji tudi z enostavno izjavo deželnega odbora, da se poskrbi za pokritje stroškov.

— **Iz Št. Jerneja (Dolenjsko).** V štev. 290. »Slovenskega Naroda« pr. I. se je neko liberalno dopisunče hvalisalo, kako so pri občinskih volitvah dne 7. decembra pr. I. v vseh treh razredih zmagali takozvani »neodvisni kmetje« in da so Št. Jernejci po Kostanjevcanih »mušter« vzeli. Vrh tega se je omenjeno dopisunče iz »Grobeljčanov« norčeval, toda »Grobeljčani« in drugi zavedni volivci so proti občinski volitvi pritožbo vložili in visoka c. kr. deželna vlada je nedavno vso volitev popolnoma ovrгла iz več tehtnih razlogov in tudi radi tega, ker se je pri volitvi popolnoma nepravilno in protipostavno ravnalo, vsled česar se bode vnovič vršila volitev. Vsi zavedni volivci toraj stopite na noge in v obilnem številu pri volitvi pokažite, da se nikakor ne pustite od neodvisnih kmetov, ki so samo ob času volitev prijatelji kmeta ter skušajo v ovčji obleki par nezavednih glasov vloviti, terorizirati.

— **Na Bučki** bo semenj prihodnji torek, na dan sv. Matije.

— **Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Starem trgu pri Ložu** priredi 23. t. m. v prostorih gdč. Zofke Schweiger predpustno veselico. Spored: Tamburanje, petje ter igra: »Strah z dolgo roko«, burka v treh dejanjih. Začetek po popoldanskim službi božji. Sedeži 1 K, stolišča 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vič-Glince** (Predavanje). Zadnje nedeljo, dne 16. t. m. je predaval v katol. slov. izobraževalnem društvu preč. g. P. Teodor Tavčar o časnarstvu, njegovi zgodovini in pomenu. Pazljivo so sledili njegovim izvajanjem mnogoštevilno zbrani možje in mladeniči.

— **Mohorjani na Viču-Glincih** so zbrali za narodno šolo v Št. Rupertu na Koroškem 13 K, za narodno šolo v Št. Jakobu na Koroškem 10 K.

— **Gledališka predstava na Viču-Glincih.** Na pustno nedeljo dne 1. marca t. l. priredi katol. slov. izobr. društvo na Viču-Glincih gledališko predstavo s zanimivim vspehom, ki ga priobčimo prihodnjič.

— **Poroka.** V ponedeljek dne 17. t. m. se je poročil v Mirnu g. Anton Vuk, organist, z gosposkično Rozalko Mužulin — Vrli dvojici kličemo: Bog daj srečo!

— **Otrok se zadušil.** Otrok žene kamnoseškega pomočnika Kratohvila se je v Meidlingu zadušil, ko je mati šla kupovat na trg, svoje tri dve- do šestletne otroke pa pustila doma v kuhinji, kjer so zažgali papir in les.

— **Poštna znamke za časopise.** Tudi za časopise izidejo nove poštna znamke, in sicer po 2, 6, 10 in 20 h. Vse vrste bodo imele enako podobo (Merkurja), a barva bo različna. Stare časniške znamke ostanejo v veljavi, dokler se jih ne porabi.

— **Požar v starem mestu v Trstu.** Dne 21. t. m. okrog 2. ure zjutraj je nastal požar v eni izmed tistih hiš v ulici Pozzodi Crosada, ki so namenjene, da se jih poruši. Gasilci so bili takoj na licu mesta ter obranili sosednje hiše pred ognjem. Požar je povzročil nek najemnik, ki je v pijanosti razbil gorečo petrolejko. Ogenj je uničil četrto nadstropje; pod med četrtrim in tretjim je močno poškodovan. Pohištvo so morali zbog ozkih stopnic spuščati skozi okna.

Štajerske novice.

š **Protestantska propaganda.** Pri knjigotrcu in tiskarju Blanketu je odpadel od katoliške vere tiskarski delavec Kamenšček. Sploh se pri Blanketu vrsti odpad za odpadom. Če se pomisli, da se v tej tiskarni tiska zloglasni »Štajerc«, vemo dovolj!

š **Poročil** se je na Ptuju davčni praktikant gospod Simon Führer z gdč. Amalijo Dvoršak. Da bi srečno bilo!

š **Na Podbrežju pri Ptuju** je bil pretečeno nedeljo pobjo. En fant je bil takoj mrtev. V tem kraju je »Štajerc« najbolj razširjen!

š **Vreme** je v Ptuju jako milo, solnčno in močno vetrovno. Pomlad se počasi začinja, zvončki cvetejo že celi februar. — Ljudje so v velikih skrbih zaradi prezgodnje spomladi.

š **Umrli** je pri Št. Ilju v Slov. goaricah 18. t. m. vdova železniškega uradnika M. Damakova v 76. letu starosti. — Umrli je v Mariboru 20. t. m. gdčna. Terezija Nerat v starosti 92 let. — V Gradcu je 20. t. m. umrla vdova višjega štabnega zdravnika gospa Emilija pl. Gawalowski v starosti 74 let.

š **Japonski državni pravnik v Gradcu.** V Gradcu se je včeraj mudil japonski državni pravnik dr. Shigema Oko ter si natančno ogledal vse prostore kaznilnice. Pojasniti si je dal natančno tudi sodniške razmere ter je primerjal avstrijsko justično upravo z japonsko. Oko govori prav dobro nemški.

TIROLSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

V kmečkih okrajih so zmagali skozinkozi krščanski socialci s 25 mandati. V mestih so izvoljeni dozdaj: Dr. Kathrein (konservativec) v Imstu, dr. Pinalli (italijanski liberal) v Roveretu, dr. Walter (nemški naprednjak) v Bocnu, dr. Mayr (krščanski socialce) v Hallu, dr. Capelletti (italijanska ljudska stranka) v Mezzolombardo, Bellat (italijanski liberal) v Levico, Greil in dr. Wenin (liberalca) v Inomostu, dr. Stefanelli (italijanski liberal) v Rivi, dr. Bertolini in dr. Kien (italijanska liberalca) v Tridentu.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA ČEŠKEM.

V čeških kmečkih okrajih so torej z ogromno večino zmagali agrarci. Resne nasprotnike so imeli edinole v kandidatih katoliškonarodne stranke. Kier so v ožjih volitvah, so v ožji volitvi s katoliškim kandidatom. En katoliškonarodni poslanec je izvoljen — P. Jaruba — štirje pridejo v ožjo volitev. Za katoliške kandidate je bilo oddanih 15.000 glasov, dočim so pred petimi leti dobili 678! — Mladočeli so si priborili en sam mandat — dr. Herold — Kramaf je v ožji volitvi, tretji je propadel, drugih pa niti postavili niso.

Franko Stein je propadel. Mladočeli so izgubili 16 mandatov. Der Herold je izvoljen proti Klofaču. Grof Sternberg je v enem okraju propadel, v drugem, v katerem je v ožji volitvi, pa skoro gotovo tudi propade.

Ljubljanske novice.

— Danes zvečer —

v veliki dvorani hotela »Union«
VELIKA PREDPUSTNA ZABAVA DELAVSTVA C. KR. TOBAČNE TOVARNE.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.
Kdor se hoče dobro zabavati, pridi!

lj **Jubilej ljubljanskega meščana.** Veslepoštovani gospod Alfred Ledenic, hišni posestnik v Ljubljani, obhaja dne 24. februarja 40-letnico svoje poroke z blag. svojo gospo soprogo Albertino rojeno Homanovo. Mnogoštevilnim častilcem se pridružujemo in kličemo: Še na mnoga leta!

lj **Občinski svet** ima sejo v torek, dne 25. februarja, ob 5. uri popoldne.

lj **Strokovno društvo predilnih delavcev** priredi 22. t. m. v soboto, zvečer veselico v gostilni g. Pavška na Martinovi cesti. Za zabavo je dobro preskrbljeno. Ples se prične takoj v začetku. Dekleta bodo v narodnih nošah. — Vstopnina je 30 vinarjev.

lj **Občni zbor mesarske zadruga v Ljubljani** vršil se je v četrtek, dne 20. t. m., v vrtnem salonu gostilne pri »Zvezdi«, po določenem dnevnem redu, ob obilni udeležbi. Kot vladni zastopnik prisostvoval je gospod magistratni svetnik Ivan Sešek. Bil je tudi navzoč obrtni inštruktor g. dr. Josip Blodig. Zadrugi načelnik g. Josip Kozak pozdravi navzoče, spominja se smrti zadrugnega člana in načelnikovega namestnika Janeza Černeta (v dokaz sožalja vsi navzoči vstanejo) in konstatuje sklepčnost ter otvori zborovanje. Prebral se je računski zaključek za leto 1907, iz katerega je razvidno, da je imela zadruga 4268 K 71 h dohodkov, 359 K stroškov, in je znašalo zadrugo premoženje koncem leta 1907 3909 K 71 h in odobreno sprejel. V zadrugi odbor so bili v smislu novega obrtnega reda za dobo treh let izvoljeni gg.: Josip Kozak, načelnik; Ivan Zajc, načelnikov namestnik; odborniki: Anton Anžič, Jakob Jesih, Ivan Košenina, Andrej Marčan, Josip Ocvirk, Ivan Sirk. Namestniki: Franc Lovše, Josip Prepeluh, Franc Sever. Kot odposlanci za pomočniški zbor gg.: Ivan Košenina, Franc Sirk. V razsodišče: Karol Černe, Milan Kozak, Ivan Košenina, Andrej Marčan. Namestniki: Janez Janežič, Josip Podkov. — Vse premembe zadrugnih pravil po novem obrtnem redu so se sprejele brez ugovora in sicer po nasvetih zadrugnega inštruktorja

g. dr. Josipa Blodiga. Sklene se soglasno ustanovitev zadrugnega podpornega zaklada in za to določi prispevek letnih 200 kron. — Zadrugo načelstvo se pooblasti sestaviti imenik prisednikov pri izkuševalni komisiji iz stanov mojstrov. Ker ni bilo nobenega nasveta več, zahvali se gospod načelnik za mnogobrojno udeležbo ter zaključi zborovanje.

lj **Nesreča.** Ko je včeraj popoldne vozil 20letni Matija Vuk iz Fare v kočevskem okraju, na Rakovniku s »hunto« s hriba v dolino prst, ga je dohitel drug »hunt« in ga pritisnil v svojega na levo nogo tako, da so ga na odredbo poklicanega zdravnika g. dr. Illnerja prepeljali v deželno bolnišnico.

lj **Pustolovec.** Tekočega meseca se je v Brnu pojavil neki 40-letni, elegantno oblečeni človek, ki je imel fin nastop in prišel kot posredovalec možitev v dotiko z boljšimi židovskimi krogi, pri katerih je z raznimi pretvezami izvajal briljantne prstane. Nosil je ščipalnik ali pa monokel in imel pri sebi vizitke z naslovom Vizitizrat dr. Alfred Wahrman, Hof- und Gerichtsadvokat, Anwalt der k. k. priv. Südbahn und der Bleiberger Bergwerks-Union, Graz, Jakominiplatz 12. Govori gladko angleško, rusko in ogrsko, v nemščini pa trdo izgovarja črko S. Koder bi se ta pustolovec pojavil, naj se ga naznani pristojnim oblastvom.

lj **Aretovali** so 40letnega črevljarja Franca Medveščeka, ker je bil zasačen, ko je nad neko osemletno deklico uganjal orgije, vsled česar pride v preiskavo zaradi hudodelstva po § 128. k. z. Tudi 21letnega hlapca Karola Aurbela iz Stare Loke je policija aretovala, ker je v zoološkem cirkusu g. Chludskega pretepel nekega konja, ki je vreden 2000 mark, tako, da ga je močno poškodoval. Oba so izročili sodišču.

lj **Poneveril** je v Gradcu 21letni Fr. Rupp tvrdki Oton Hasse za 600 K zlatih prstanov in obeskov, ki jih je imela tvrka v popravilu in pobegnili v smeri Maribor-Celje-Ljubljana. Rupp je šibek in bledoličen. — Tudi 25letnega rudokopa Ivana Leskovca iz Zaplane zasledujejo oblastva, ker je v Pliberku na Koroškem izvršil več tatvin in odnesel 1 kg. dinamita.

lj **Cirkus Kludski v Lattermanovem drevoredu** prireja vsak večer ob 8. uri predstave, ki so vse zelo zanimive. Zlasti so lepe točke s konji, dresirano cebro in dvema slonoma, zanimiva je zlasti točka s tremi levi in tremi tigri. — Živali so res krasni eksemplari. Predstave trajajo dalje kot dve uri in so vredne obiska.

Razne stvari.

Vihar uničil mesto.

Iz Chicage poročajo, da je strašen vihar razdelal mesto Detroit v državi Michigan. Deset oseb je mrtvih, mnogo ranjenih. Gmotna škoda je znatna.

Mati in šest otrok zadušeni.

V Menainville na Francoskem je zadušila vdova Leclere z ogljenim plinom sebe in šest otrok. Le dva otroka so rešili.

Zastrupljenje z nikotinom.

V Meranu je umrl učitelj godbe Holub vsled zastrupljenja z nikotinom. Bil je strasten kadilec.

Samoumor vojakov.

Že tretji vojak se je v Brnu pri S. pehotnem polku ustrelil. Prebivavstvo je zelo vznemirjeno, ker vojna uprava o vzrokih samoumorov molči.

Deset ton dinamita je razpočilo v neki tovarni v Berkeleyu v Kaliforniji ter ubilo 4 Evropejce in 24 Kitajcev.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA LJUBLJANSKO URADNIŠTVO.

Dunaj, 22. februarja. Iz zanesljivega vira se čuje, da pride ljubljansko uradništvo vsled posredovanja poslancev dr. Šusteršiča in dr. Žitnika že do Velike noči v II. razred aktivitetnih doklad.

POZDRAV IZ TRZAŠKE OKOLICE.

Sv. Ivan pri Trstu, 22. februarja. Zavednim volivcem S. L. S.: Slava! — Čok, Škrli.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 22. februarja. »K. A.« poroča, da vlada namerava sklicati državni zbor sredi marca meseca, ker upa, da pride med tem med Čehi in Nemci do sporazumljenja. Državni zbor se bo sklical 17. marca, ob Veliki noči pa se zasedanje prekine, da se novoizvoljeni deželni zbori konstituirajo.

VSEUČILIŠČA — PRETEPALIŠČA.

Dunaj, 22. februarja. Tu je prišlo do spopada med nemškimi svobodomiselnimi

in judovskimi dijaki. Na obeh straneh je mnogo krvavih glav. En dijak je zaprt.

DALMATINSKO JEZIKOVNO VPRAŠANJE.

Zader, 22. februarja. Finančni ravnatelj Hočevar bo najbrž demisioniral, ker je vlada v nasprotju z njegovimi naredbami uveljavila kot uradni jezik pri finančni upravi hrvaščino.

PROPALA MLADINA.

Monakovo, 22. februarja. Več otrok je pisalo industrijcu Ludovici, naj jim pošlje na gotovo adreso 100.000 mark, če ne bodo ubili njegova dva sinova. Res so neki otroci isti večer napadli oba sinova Ludovicijeva in ju polili s salpetersko kislino. Pisca pisma še niso mogli zaslediti.

AVSTRIJSKA IN NEMŠKA ESKADRA V MAROŠKIH VODAH?

Berolin, 22. februarja. Najbrž se bosta nemška eskadra, ki je zdaj vsidrana v Vigo in avstrijska, ki plove po Sredozemskem morju, srečali in skupno pluli po maroških vodah. Tej demonstraciji se pripisuje političen pomen.

NEVARNOSTI ŠPORTA.

Solnograd, 22. februarja. Tu pogrešajo šest oseb iz Monakovega, ki so pred nekaj dnevi napravile pohod na skijih. Boje se, da jih je podsula lavina.

DUMA PROTI TERORISTOM.

Peterburg, 22. februarja. Duma je sklenila izdelati zakon, glasom katerega se bodo oni, ki trpijo vsled napadov teroristov škodo, odškodovali.

PISMO VILJEMA II. IZGINILO.

Berolin, 22. februarja. Tu je na tajnost način izginilo neko pismo, katero je bil pisal cesar Viljem II. tajnemu svetniku Hinzpetru.

VOJAŠKA ZAROTA NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 22. februarja. Zasledili so veliko vojaško zaroto, kateri so stali na čelu visoki vojaški dostojanstveniki. Vojake v vojašnicah stražijo. Ena vojna ladja je konsignirana in na boj pripravljena.

VELIK POULIČNI BOJ MED ANARHISTI IN POLICIJO.

Philadelphia, 22. februarja. Nad 300 anarhistov, kojih voditelji so večinoma Lahi, Rusi in Mažari, je na ulici napadlo policijo. Razvila se je prava bitka, ki je trajala pol ure. Na obeh straneh je mnogo ranjenih.

Plemenita kri. Kadar govorimo o plemeniti krvi, ne smemo vedno misliti na podedovanje, ampak ta plemenitost obstoja v pravilni fiziološki sestavi krvi, po kateri dobi telo zdravje in lepoto. Zdravje in lepota sta pa za človeštvo tudi važnejši dobrini kakor vsaka druga. Človeška kri je pa le tedaj zdrava in sposobna učinkovati na hranenje, živce, kosti kožo ter čudapolno strukturo možganov in srca, če se nahaja v njej dosti rdečih krvnih teles. Tisoči slabotnih si poiščejo vsako leto kraje ob morskem obrežju ali pa v višje ležečih planinskih krajih, da se odpočijejo in zadobe po morskem ali planinskem zraku nova krvna telesa, ki tvorijo bistven del naše krvi. Med ljudstvom še ni zadosti znano dejstvo, kar dobro ve vsak zdravnik, da je pomanjkanje krvi vzrok vsakojakih bolezni. Najrazličnejše vrste histerije in nervoznosti koreninijo istotako v pomanjkanju krvi in slabi krvi. Toda vsakemu ni možno si privoščiti morske kopeli in tudi ne planinskega letovišča. Kakor ceneno nadomestilo temu zamore služiti vsakemu izvrstno hranilno in krepično sredstvo »F e r r o m a n g a n i n«, v čegar sestavi se nahajata zlasti železo in mangan in se odlikuje po prijetnem okusu. Steklenica stane le 3 K 50 h. Pri kupovanju naj se pazi na naslov »F e r r o m a n g a n i n« in na varstveno znamko deklirano glavo. Vse druge preparate pod istim imenom naj se zavrne kot nepristne. »F e r r o m a n g a n i n« se dobi skoro v vsaki lekarni, gotovo pa v lekarni »Pri angelju«, Ljubljana, Dunajska cesta. 469

Časniški in reklamni katalog svetovne anončne tvrdke Rudolf Mosse, Dunaj-Berolin, je izšel in vsebuje najnatančnejši seznam vseh časnikov sveta.

Zabavne vožnje po Sredozemskem morju. »Thalia« avstrijskega Lloyda priredi tekom letošnjega leta več zabavnih popotovanj po Sredozemskem morju, pri čemur si zamorejo udeleženci ogledati vse zanimive kraje ob obrežju. Od 26. februarja do 24. marca se vrši potovanje v južno Italijo in Tunis. Vožnja po morju z oskrbo od 600 K višje. Velikonočna vožnja od 4. do 21. aprila iz Opatije v Mesino, Palermo, Tunis, Girgenti, Tripolis,

Malta, Syrakus in Korfu. Ceno z oskrbo od 450 K višje. Na tretjem potovanju obiščejo soudeleženci špansko obrežje in Kanarsko otočje ter se povrnejo čez Tunis in Korfu. Cena za morskovo vožnjo z oskrbo od 700 K višje. Vsa nadaljna pojasnila daje generalna agentura avstrijskega Lloydja, Dunaj 1., Kärntnerring 6.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 22. februarja.

Pšenica za april	52 05
Pšenica za oktober	09 98
Rž za april	10 24
Koruza za maj	6 58
Oves za april	7 63

Efektiv: neizpremenjeno.

Najboljša krma za pse je in ostane Fattingerjev kolač za pse

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3 20.

Fattingerjev Puppy Bisquit za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. proste K 3 50 Prospekte pošilja zastoj tovarna za pat. kolače za pse in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. — Nad 2:0 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod živinozdr. nadzorstvom. 467 26-1

Vabilo k domači veselici

ki se bo vršila

v soboto 22. februarja v restavraciji „PERLES“ Prešernove ulice.

Začetek ob 8. uri. - Vstop prost.

Za obilen obisk se priporočata

484 2-2 **J. in M. Košak.**

Prodaja VOZOV.

463 3-1

Usojamo si slav. občinstvu in našim cenj. odjemalcem, ki so nas obiskovali na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani, javiti, da izdelujemo v zvezi obrtnikov različne vozove jako krasno in trpežno, ter jih sedaj prodajamo v Ljubljani, na Poljanski cesti št. 73 nasproti živinskemu semnju.

Kedor hoče imeti torej zanesljivo in trpežno blago, naj se obrne na **Ivan Zajca, kolar Vir p. Domžale pri Ljubljani**, ali pa na **Janez Avmana** kovač, ravnotam.

Zdrob, jajca, mleko

so snovi, iz katerih se izdelujejo „Pekate“ in ker ima Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici pravi recept, ni čuda, da sega po njih vsak, ki jih je okusil. 301 2-1

Izdelovatelja kirurških instrumentov

Dr. Klauka, Ljubljana

atelje za ortoped. aparate in bandaže. Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Vse bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Lepa ženitna prilika.

Samostojen mladenič z dobro eksistenco na deželi v prijaznem kraju, želi se tem potom seznaniti z nekotliko izobraženo gospico, čedne zunajnosti in lepega vedenja v surho ženitbe. Stroga tajnost zagotovljena.

Ponudbe s sliko na upravo „Slovenca“ pod „Eksistenca“. 458 3-1

Izjava.

Z ozirom na napad v „Slov. Narodu“ z dne 20. t. m. izrekata, upravni in nadzorovalni svet Delniške stavbinske družbe „Union“ v Ljubljani, predsedniku družbe „Union“ g. dr. V. Gregoriču neomejeno zaupanje in priznanje za njegovo uzorno in neosebno delovanje v družbi. On je bil in je še duša vsega podjetja in Ljubljani bi se moralo le častitati, če bi imela več tako uzorno delavnih mož na narodno gospodarskem polju, kakor je g. dr. Gregorič. — Dolžnost Ljubljane bi bila zahvaliti se g. dr. V. Gregoriču, da je ustanovil tako krasno podjetje, ki vedno bolj procvita, in s katerim je naše mesto glede tujškega prometa pridobilo tudi na unanje izdatno na ugledu.

Gospod Harol Hauschegg se od leta 1905. ko podjetje še otvoreno ni bilo, ni več udeleževal delovanja pri hotelu „Union“ in ni bil leta 1906 več voljen v upravni svet. Toraj ni imel gospod H. Hauschegg nobenega povoda izstopiti zaradi slabega gospodarstva v „Unionu“.

Toliko v pojasnilo resnici na ljubo.

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Upravni in nadzorovalni svet

„Delniške stavbinske družbe „Union“.

Naznanilo.

P. n.

Čast mi je uljudno naznaniti, da sem si z novim letom 1908 uredil popolnoma na novo tovarno za vozove v lastnih prostorih.

V njej bodem izdeloval vozove vseh vrst tako od priprostega do najfinejšega, kompletno ali tudi posamezne dele. Mogoče mi bode bolje kakor do sedaj kot kolarski mojster zadovoljiti cc. gg. odjemalce in naročnike s finim, solidnim delom in točno postrežbo. Tudi se bodo vsi popravki vozov hitro in solidno izvrševali.

Dovoljujem si še pripomniti, da obstoja tvrdka, katere naslednik sem podpisani, že do 10 let, kjer so se mogla do sedaj samo kolarska dela izdelovati.

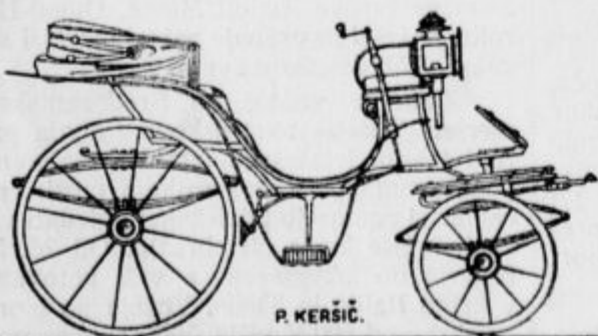
Uljudno proseč, da blagovolite kakor do sedaj tudi še naprej izkazati mi blagonaklonjenost, zagotavljam najtočnejšo in dobro postrežbo ter se priporočam

z najodličnejšim spoštovanjem

FRAN STARE

tovarna vozov v Kamniku.

464 1-1

Več kovaških pomočnikov

ravno tako tudi 493 1-1

=delavcev=

k parni žagi sprejme takoj

Peter Keršič, tovarna vozov Šiška - Ljubljana.

Za večjo zalogo piva na Kranjskem se išče samostojen, izurjen

voznik za pivo

z večjo kavicjo. Znati mora oba deželna jezika ter biti popolnoma več navadnega zaračunavanja in občevanja s strankami.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljejo do 1. marca pod »A B 100« na upravo „Slovenca“.

481 2-1

Pozor! Trgovci! Pozor!

Slamnikarska zadruga v Mengšu priporočata svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških 465 2-1

= slamnikov. =

Naročite čimpreje, da se more naročilo pravočasno izvršiti!

Narodno podjetje! — Solidna postrežba! — Ilustrovani ceniki zastoj in franko. — Na željo se vzorci slamnikov vsakemu dopošljejo.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Pozor kolesarji!

Cenik Puchovih koles zastoj!

Meteor-kolo	gld. 55.—
Britania-kolo	„ 65.—
Preciosa kolo	„ 80.—
Tourist-kolo	„ 115.—
Puch-kolo, model IV.	„ 95.—
„ I.	„ 125.—
„ I.a	„ 135.—
„ II.a	„ 145.—

Edina zaloga najboljših hamburških pnevmatik po konk. cenah. 432 4-2

Fr. Čuden v Ljubljani, Prešernove ul.

Kolesarske potreščine po nizkih cenah!

Priporočilo.

Podpisani izjavlja tem potom, da je orglarski mojster g. **Ivan Rebolj z Vrhniko** popravil pri sv. Trojici nad Cirknico v največjo zadovoljnost podpisane in vseh župljanov stare že vse obrabljene orgle in to po primeroma zelo nizki ceni. Zato pa podpisani g. mojstra najtopleje priporoča vsem častitim cerkvenim predstojnikom.

Sv. Trojica nad Cirknico, 13. febr. 1908.

Ljudevit Bajec
župni upravitelj.

398 3-2
Prodaja se takoj iz proste roke radi družinskih razmer 455 5-2

HIŠA

ob glavni cesti na **Gorenjskem** pri farni cerkvi, v bližini dveh tovarn, v kateri se nahaja dobro vpehana **prodajalna** specerijskega in manufakturnega blaga ter žganjetoc. — Vprašanja pod šifro: „Zlata jama“, pošta **Begunje pri Cerknici**, pošto ležeče.

Službe otroške vrtnarice

išče **gospodična** z dobrimi spričevali. Prevezla bi tudi mesto domače odgojiteljice. Ponudbe sprejme upravništvo „Slovenca.“ 414 3-3

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne priprave, oddala vsa svoja zaloga zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6-90 in sicer:

- 6 komadov najtinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 12 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. učinkovitih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-90. Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skorj in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da leta inšerat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrni brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kaker tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a
ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaz Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.

Mihael Kovatevič, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Sarajevu, 22. oktobra 1904.

Razpisuje se služba 426 3-3

organista in cerkvenika

na Savi ob južni železnici.

Plača po dogovoru. Prednost imajo oženjeni, ki znajo kako rokodelstvo. Oglasi se sprejemajo do 25. februarja. Služba se lahko nastopi 1. marca ali vsaj 15. marca.

Župni urad Sava ob juž. žel.

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno prodaja. — Pismena vprašanja naj se stavijo pod šte. „244“ na upravo lista. 365 4

300 metrov prostorne mere

bukovih drv

kupi vodstvo dež. pristilne delavnice v Ljubljani.

Ponudbe je vložiti v vodstveni pisarni do **konec marca t. l.** 394 2-2

Deset postnih pesmi

za mešan zbor zložil in priredil

Ign. Hladnik. 433 6-3

Op. 54. — Cena K 1-20.

Dobiva se v **Katol. bukvarni** in pri **Schwentnerju** v Ljubljani ter pri **skladatelju** v Novem mestu.

Gospodična,

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in lepi, pravilni pisavi, želi dobiti službo v kaki pisarni ali za kontoristinjo. 443 3-2

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodil v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zrasle visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleče. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franco proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič

306 pri Konjicah (Gonobitz) Stajersko. 6-3

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča

J. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Vedno je nelepa in Vedno nadležna

DEBELOST

English Breakfast Tea sveži izredno, je izredno zdrav in prijetno diši.

Edino pristen z ljubjevo prevezo iz

Einhorn-lekarne v Welsu

1 zavoj 3 K, dvojni zavoj 5 K 50 v, poskušnja 1 K 50 v, pošto posebej. 261 4

Trgovina s travnimi semeni

Franc Kastelic

v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril popolno urejeno 279) 6

trgovino s travnimi in deteljnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom g. V. Rohrmanna, načelnika družnice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede kaljivosti in čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji na Dunaju, tako, da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila, katera hočem točno izvrševati, in ostajam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Pozlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naznanjava, da sva pod terdho 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrščevala bodo vsako izročeno delo vestno, umetniško, rečno in po zmernih cenah.

Priznalna pisma so na razpolago.

V zalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar

pozlatarstvo in podobarstvo.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 14 II.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina

katera se z uspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, Solez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovi vasi. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večji peonirskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in sira.

Zaloga pri **Mihael Kartnerju** in **Peter Lusaniku** v Ljubljani. 114 52-8

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekorativnih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-14

POZORI! Krasne **BLUZE** **POZORI!**

največja izbira v svili in v drugem modernem blagu tudi po meri.

Vsakovrstna **KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE**

po najnižih cenah.

M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR

Ljubljana, Stari trg šte. 28.

Kovačnica

436 2-2

se daje v najem za dobo 10 let (brez kovaškega orodja). Ista se nahaja v sredini mesta **Kamnik** in se je v njej že izvrševala kovaška obrt skozi veliko let ter je bila do sedaj ena prvih kovačnic v Kamniku.

Ponudbe na **Antona Fiere**, posestnika in vrtnarja v **Kamniku št. 83.**

Dobre harmonike kron 4-80,

50.000 komadov prodanih-
Nikake carine! Jamstvo!
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

št. 300¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 4-80

št. 657¹/₂, 10 tipk, 1 reg., 28 glas., vel. 30/15 cm K 5-20

št. 656¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm K 5-40

št. 305¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm K 6-20

št. 663¹/₂, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31/15 cm K 8-

Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica glasbil, Most št. 1010 (Češko).

Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo zastoj in poštine prosto. 87 15-13

Najbogatejšo zalogo in najraznoročnejšo 2 vrtnjejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodno zapriročeni zvedeneo

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji. Prevzamem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, Avgust Förster v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje izposojevalnina. — Delna plačila.

Naročilo 579 kom. oblek

po gld. 7-50 je došlo!

Največja zaloga sveže došlega blaga za pomladno dobo:

Obleke za otroke od gld. 1.90

obleke za dečke 3-50

površniki in mornar. jopiči za dečke.

Obleke za gospode v modnih barvah, z obrobami, površniki, ranglani in ovratniki.

Obleke za dame in deklice, jopice, ranglani in mantile, kakor tudi svilene in čipkaste bluze ter krila.

Vse se dobi najfinejše izvršitve.

Vsak čas v zalogi izvirni pariški modeli.

Cene čudovito nizke!

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

449 6-4

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripišujejo zdravniki zelo uspešno
THYMOMEL SCILLAE
kol sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blazi in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva. Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljati 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljati
7 K. 10 steklenic pri pošiljati 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203
Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Požor na lma sredstva,
Izdolovatelja in na var-
stveno znamko.

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovostil
5 kron!

Prva švicarska sistem
Roskopf patent remont ura
s sidro z masivnim solidnim
antimagnetičkim kolesejem na
sidro, pristno emaliranim
kazališčem (na papirnatu) z
varstveno ploombo zavarova-
vano pristno niklino okovom,
šamir-pokrovom čez kole-
seje 36 ur idoča (ne samo
12 ur) z okrašenimi in po-
zlačenimi kazalci, natančno
regulirana, s 3 letnim pis-
menim jamstvom, komad K 5 -
3 komadi K 14 - s sekund-
nim kazalcem K 6 - 3 kom-
adi K 17 - pristno srebr-
nem okovu brez sekund-
nega kazalca K 11 - 3 kom.
K 31 - s sekundnim ka-
zalcem K 13-50, 3 komadi
K 38 - Zamena dovo-
ljena ali pa se vrne denar
brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 272 20-4
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) št. 1157 (Česko).
Bogato ilustr. ceniki s nad 8000 slikami se na
shteto pošljejo gratis in franco.

Najnižje cene Največji izbor
Izdolovanje
Skrbno izdelovanje
Preobleke Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Stavbena, umotna in konstruk-
cijska inženjerska stroje.
hidrallčne vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.
priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v te stroje spa-
dajočih predmetov: kišne emreže na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodovra
obmejne emreže, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, stedišnike, strele-
vođe, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteti: valjni in solnčne plachte po najnovejšem sistemu s samevdigalnimi
operami brez vijakov.
1609 52-49

Sprejme se takoj
kolarski pomočnik.
ANTON ŠETINA, kolarski mojster,
Gornja Šiška 65. 380 5-6

C. kr. oblastveno potrjeno 18 15
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Starl trg št. 28.
Dobl se tudi kraj po životni meri.

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini
JOSIP VIDMAR
v Ljubljani
Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4. 22 22-22
Popravila točno in ceno.

Z električnim obra-
tom urejena tvornica
G. Skrbic
143 Zagreb 43-7
Ilica št. 40
priporoča
svoje slovite solidne in cene za
luzije, lesene, tkane in platnene
rclete, železne in lesene za-
tvornice za izložbe in proda-
jalne ter prosi, naj se tej solidni
tvornici izvoli nakloniti največje za-
upanje. Ceniki in proračuni zastoj.

AUSTRO-AMERICANA
TRIEST NEW-YORK
Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, pe ceni in
za nesljivo počivali naj se obrnejo
na **Simona Šmetelca**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Vsakevrstna Pojasnila daje se brezplačno.
Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Stavbena, umotna in konstruk-
cijska inženjerska stroje.
hidrallčne vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.
priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v te stroje spa-
dajočih predmetov: kišne emreže na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodovra
obmejne emreže, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, stedišnike, strele-
vođe, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteti: valjni in solnčne plachte po najnovejšem sistemu s samevdigalnimi
operami brez vijakov.
1609 52-49

318 2-2
Učenca za pekovsko obrt
sprejme takoj pekovski mojster v
Ljubljani.
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Zastoj
zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatnini, sre-
brnini itd. 2554 28
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

395 2-2

Parna žaga Degehenghl v Ljubljani
kupuje proti gotovini
hrastove dila
I laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev I laško colo, po-
stavljen franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157
Kupuje tudi hrastove
hlode in frize.

Razglas.

Na predlog gospoda c. kr. notarja Nikota Lenček v Škofji Loki kot zastopnika
gospe **Rosine Daneu** se dovoli

prostovoljna dražba

njenega posestva »Hotel Štemarje« (Stemerhof) v Škofji Loki, Ka-
pučinsko predmestje št. 9, to je zemljišč vlož. št. 567, 495, 193 in 194
katastr. občine Škofja Loka, št. 163 katastr. občine Puštal in št. 210 katastr. občine Suha
z vsemi poslopji in pritliklinami, to je z vso hišno in gostilniško opravo, kakor vse
leži in stoji.

Dražba se odredi
na dan 24. svečana 1908, dopoldne ob 10. uri pri c. kr. okrajnem
sodišču v Škofji Loki v sobi št. 1.

Vsak ponudnik mora pred dražbo položiti vadija 3500 K.
Izključna cena znaša 35.000 K in si prodajalka pridrži pravico prodajo takoj po
storjenem domenku dobiti ali ne.

Zemljiško-knjižno zavarovanim upnikom ostanejo njih pravice ohranjene ne glede
na prodajo.

Na račun kupnine prevzame zdražitelj vknjiženega dolga 15.630 K 32 h; ostanek
kupnine po odbitku položenega vadija se pa mora v gotovini poplačati tekom enega
meseca v roke spočetka imenovanega zastopnika.

Podrobni dražbeni pogoji leže v sodnijski pisarni vsakemu na ogled, natančnejši
podatki glede oprave in inventarja se pa dobe tudi pri imenovanem zastopniku.

C. kr. okrajno sodišče v Škofji Loki, odd. I.,
dne 27. januarja 1908.

RAZPIS.

Za zgradbo vodovoda v vasi Preska, občina Medvode,
politični okraj: Ljubljana, na 13.000 K proračunjena dela
in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene ob-
ravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v
odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do 31. marca t. l. ob 12. uri opo-
ludne podpisane odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je za-
pečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za vas Presko“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v
pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino po-
nudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu v
navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski.
Ljubljana, 10. februarja 1908.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz
Bremena
New-York
s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2:86 7
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Nekje ob meji je **naprodaj**

veleposestvo,

na katerem se opravlja večja obrt ter staroznana občestna gostilna. Posestvo meri 60 oralov zaraščene gozda, 40 oralov njiv in travnikov, večji mlin ter lastno vodno moč, katera se lahko porabi za večje gonilo. Cena je jako nizka, pogoji ugodni.

Kupci, ki se želijo pečati z večjim obrtom ter posestvom, v prvi vrsti je priporočati lesno trgovino, naj se obrnejo na upravništvo „Slovenca“.

368 3-3

ANTON PRESKER

brojčad v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
štilikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

štilikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča proč. duhovščini **duhovniške obleke**

izdelovanje vsakovrstne

iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke**

svojega zaloga

posebno na kaveleke v največji izbiri po najnižjih cenah.

dobavitelj uniform avstrijskega črnatva železniških uradnikov

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na **trdiko**

HUGO IHL

v Ljubljani
špitalske ulice št. 4.
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Če 40 let so je izkazale mešino visoko masilo, tako imenovano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za svazo. To zdravi rane čiste, svari je late, olajša vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudlica 70 via., pol pudlice 60 viajev. Proti predplačilu K 3-16 se pošljeje 4 pudlice, ali K 7-10 pošlje poštne preste na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo skonto deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; spjel Nerudova ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnih: G. Plicotti, U. pl. Trakóczy, H. Hardtschlagov, J. Mayr.

2172

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.
Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

„Priporoča se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah za plese, gledališča, koncerte in svatbe.“

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupuje po najvišji ceni zmedene in odstrižene lase.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vpljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC

v Ljubljani,
Koledvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 4 8

Bolnica za živino.

Ordinacija od 9.—11. dop.
Telefon št. 44.

Osební kredit za uradnike, učitelje itd. Samostojni konzorcij za hranilnico in predjeme uradniški društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu urad. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Posetnice

priporoča v največji izbiri Katoliška tiskarna v Ljubljani

Ivan Jax & sin

v LJUBLJANI
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato

zalogo šivalnih strojev vozniških koles in pisalnih strojev.

Pouk v šivanju in v vezenju na stroje brezplaćen.

Knjigovodja in korespondent

se išče za „Delniško družbo kranjskih parnih opekarn“ v Trnovem pri Il. Bistrici, odnosno za njeno novo opekarno v Kosezah.

Ponudbe sprejema pisarna dr. D. Majarona, odvetnika v Ljubljani.

odpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Praviema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vsa druga obleka.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih vsirati na domačo tvrdko ter ne avalujejo tujih tvrdk. dražtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2922 4

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185

Pošine hranilnice račun št. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1906 denarnega prometa K 50.486.935'14
upravnega premuženja K 11.325.728'62

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2% brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 K 11.060.929'20.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošiljave na dom sprejema restavracija „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga **Zimskih črevljev** za gospode, gospe in otroke. **Dokolenic (kamašen)** za lovce in gozdarje: **Črevljev za dom** v izvršnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8.50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana
 Ceniki zastoni in poštnine prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Marija Sattner,
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. nadstr. (Medlatova hiša),
 se priporoča pred. duhovščini in

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Isdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burse, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in slatem vsezu. — Isdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perle iz pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi izdelovalno prevzema.

421 (3-3)
 Nc I. 262/8

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče na Vrhniki naznanja, da se na prošnjo Janeza Debevca, posestnika v Borovnici št. 6 sedaj v Denver v Ameriki dovoli in vrši

prostovoljna javna prodaja zemljišča

vlož. št. 1167 kat. občina Borovnica za vskljico ceno 4200 K ter se določi dražba pri c. kr. okrajni sodnji na Vrhniki na dan

14. marca 1908. ob 9. uri dopoldne.

Kupec mora pred pristopom k dražbi založiti v roke g. dražbenega komisarja vadij v znesku 420 K to je deseti del izkljicne cene v gotovini ali v domačih, državnih ali na borzi zaznamovanih vrednostnih papirjih, v katerih se smejo po predpisih veljajočih o tem nalagati novci varovancev ali vložnih knjižicah domačih hranilnic ali posojilnic.

Ker se dražba vrši prostovoljno in na zemljišču niso vknjižena nikaka bremena — se ne vrši razdelitveni narok.

Najvišji ponudek je poravnati tekom 8 dni po sprejeti in odobreni najvišji ponudbi ter istega obrestovati po 5 % od dneva dražbe

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v uradnih urah pri c. kr. okrajnem sodišču na Vrhniki ali v pisarni dr. Karl Trillerja in dr. Fran Novaka v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče na Vrhniki oddelek I.
 dne 15. februarja 1907

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani
 Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbor steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1791 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoni.

Spričevala mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

I. južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Cella

Novo ulice šte. 11. 1044 26-1

Lastniki: Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obrati. Podobarski ateljeje. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov itd. Iz različnih kamnov in omenta.

Špeciialna delavnica in podobarski ateljeje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, kratnih in kropilnih kamnov itd.

Tlakovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih ter najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna zaloga grobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in po najnižjih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih rakev (grobišč)

Popravljanja spomenikov ter izdelovanja napisov v iste

Brušenje, poliranje in struganje kamna s stroji

Strokovno dovršene risbe in načrte kakor tudi proračune na zahtevo brezplačno

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov
 Stv. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarja.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6
 Telefon 154. Delavnica: Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopčev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolina itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznane ročno in fino po najnižjih cenah.

765 52-30

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON
 :: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::
 Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po nižji ceni.

Izjava.

Z ozirom na neresnična poročila nemških listov izjavljam kot tačasni predsednik „Šent-Jakobske posojilnice v Rožu“, da imenovana posojilnica ni pokrila nobenega primankljaja občinske blagajne in da izven onih par sto kron, katere je od vsakoletnega čistega dobička dovolil letni občni zbor — za zgradbo „Narodne šole v Št. Jakobu“ ali sploh v prid iste šole, ni ne dala in tudi ne posedila prav nobenega vinarja. Izjavljam tudi, da lahko pride posojilnico pregledovat katerakoli opravičena oblast: ne strašim se nobene revizije, ker posojilnica posluje vestno in previdno.

Matej Ražun,

župnik in načelnik Št. Jakobske posojilnice v Rožu.

VABILO

na

XVI. redni občni zbor
„Vzajemnega podpornega društva“,
registrirane zadruga z omejenim jamstvom,
kateri bode **v petek, dne 13. marca 1908, ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih.**

Dnevni red.

1. Odobrenje zapisnika XV. rednega občnega zbora,
2. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku za l. 1907.
3. Dopolnilna volitev članov načelstva.
4. Volitev namestnikov članov načelstva.
5. Volitev enega člana oziroma namestnika v nadzorovalni svet.
6. Razni predlogi.

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Načelnstvo.

478

Opomba: Občni zbor je le tedaj sklepčen, ako se ga udeleži deseti del članov. — Ako bi se jih ne udeležilo zadostno število, se vrši drugi občni zbor na podlagi § 27 društvenih pravil dne 20. marca 1908 z istim vspehom, ob isti uri in na istem kraju.

Vajenca

za ključavničarsko obrt sprejme Josip Rebolj, ključ. mojster v Ljubljani, Jenkove ul. 16 a. 440

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
473 pod „Narodno kavarno“
Električna razsvetljava.

Razstavljeno od 23. febr. do všt. 29. febr.:

Od Vrbskega do Belopeških jezer.

VINO

je na prodaj v kmečkih kletih. Posreduje in za pristnost jamči „Posojilnica“ v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Pošilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od gl. 13:50—18.—.

Agente išče brunovska izdelovalnica lesenih rolet in žaluzij 459 3-1
Hollmann & Merkel, Brunov, Češko.

Učitelj stenografije

poučuje s 1. sušcem t. l. vsaki dan v obeh jezikih.

Ponudbe pod: „8 K“ do 28. t. m. na upravo „Slovenca“. 477 3-1

Malo posestvo

ali hišo z velikim vrtom pri kakej postaji na Gorenjskem od Medvod do Lesec želi kupiti. Pisma naj se pošljejo pod šifro „J. S. 99“ upravi „Slovenca“. 462 3-1

Proda se 2000 meterskih stotov 479 4-1

živega apna.

Več pove Ivan Gruden, trgovec z apnom, Godič, p. Kamnik.

Za večjo restavracijo iščem že rabljeno a še dobro ohranjeno

kuhinjsko posodo

kakor tudi krožnike, perilo in servico (vilice in nože). — Ponudbe blagovljijo naj se pošlji na naslov FRANC FAJDIKA, Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 16. 483 2-1

Vinske sode

in sode od žganja po 200, 300, 400, 600, 700 ter od 1000 do 1400 litrov iz hrastovega lesa, v dobrem stanju, oddaja po nizki ceni veležanjarna 442 3-1

M. Rosner & drug
Ljubljana, zraven Koslerjeve pivovarne.

se takoj sprejme za jermenarsko obrt na Poljanski cesti št. 9. 441 1

Prosi se oseba z imenom 488 2-1

Tišler

naj blagovoli naznaniti svoj naslov pod šifro „J“ na upravnišvo „Slovenca“.

Panorama international

485 Pod Trančo 2. 1-1

Razstavljeno od nedelje 23. febr. do všt. sobote 29. febr. 1908:

Otok Ciper in Sirija.

447 4 2

Išče se deklica

krščanskih in poštenih starišev kot učenka v trgovino z mešanim blagom. Zmožna mora biti slovenskega jezika, pisave, posebno pa računstva. — Stara naj bi bila od 15—17 let. Več se izve pri Ivanu Kopatinu, trgovcu v Št. Vidu pri Vipavi.

Razpis.

V Mokronogu je izpraznjena služba provizoričnega deželnega živinozdravnika.

S to službo so združeni dohodki letnih 1200 K in sicer pripade od tega zneska 800 K na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajnico za sodni okraj Mokronoški.

Prosilci za to službo pošljejo naj podpisnemu deželnemu odboru svoje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti opremljene prošnje

do 15. marca 1908.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1908.

486 3-1

Od deželnega odbora kranjskega.

Krasne kravate, moderne ovratnike, srajce, boa za dame in otroke, fine bluže, krila, lepe kاپice in čepice, rokavice in nogavice itd. se dobe

2237 24 najcenejše pri
A. VIVOD-MOZEČIČ
Ljubljana, Stari trg 21.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznane kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v. K 1.40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v steklih s tako zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo pravi originalni izdelak.
Richterjeva lekarna pri „Klatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse šte. 5 nova
Dobro razpoložljiva. 2:48 (48-1)

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10
priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših čevljev. 2250 2

Važno za trgovce in žganjetoče.
Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi, finega jamaškega ruma, pristne slivovke, brinjevca, tropinovca in pa vseh vrst likerjev.
Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni, kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejemam na svoje stroške nazaj. 2495 26-14
Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem
August Benigar
I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulic št. 3.

Podružnica v Spljetu.
Dolniska glavniom: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à R 15½. — priporoča Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobitek R 300.000.—, promese na Tiske srečke à R 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobitek R 180.000.—. Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4½% obrestim.

Podružnica v Celovcu.
Rezervni fond: K 200.000.

Podružnice: Praga s menjalnicami: Graben 35, Mala ulica 17, Haden, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamata, Hornviki, Hamburg, Hülling, Novi Jilka, Fisco, Svita in Liberec.
Menjalnice na Dunaju: I. Wollzeile 10, II. Tabarstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vaga Kenowega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 23, VII. Mariabillerstrasse 74, VIII. Lärchenfelderstrasse 133, IX. Alservstrasse 33, X. Favoritenstrasse 10, XVIII. Währingerstrasse 23, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XIX. Hauptstrasse 33.
Menjalnična dolniska družba 45 150 173
„MERCUR“
Dunaj, L. Wollzeile 10.
Akcijski kapital K 20.000.000. Reser zaklad K 8.500.000
Najkulantnejši nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje intrahanih zastavnih in obilicij, srečk in kuponov.

Herbabny-jev podtosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirja kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.
Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla - sirup.

Je že 33 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.
Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2649 a

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.**

V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Cena češko posteljno perje!

5 kg nov temn K 9-00, boje K 12-00, pozbelo skubljeno K 18-00, belo K 21-00, snežnobe, kot puh mehko skublji K 30-00, K 36-00, K 42-00. Pošilja franco po povzetju. Zamena dovoljena proti povratni poštini. Benedikt Sachsel, Lobes št. 159 pri Piznu, Češko.

Kašelji! Kdor

ljubi svoje zdravje, ga odstrani 5345 not. potr. spričev. dokazuje o izbornem učinku

Kaiser-jevih karamel za prsa

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju. Zavoji 20 in 40 vin., škatljica 50 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald pi. Trnkoszy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Blewaisove ceste; Ivan Gjurčić v Metliki, Karol Andrižanič v Novem mestu, Karol Šavnik v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku

Steckenpferd-liliskomlečno milo

Bergmann & Co. Draždani in Tečín n. L. je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic naj uspešnejše vseh medicinskih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. 434 50-49

Sodi. Žganje

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2319

Proda se pod ugodnimi pogoji pritlična hiša

s poleg stoječo malo hišico, pripravno za prodajalnico, z vrtom, njivo ter 4¹/₂ orala gozda poleg mostu na poti proti Štefanovi vasi (pod Golovcem) 418 3-2
Pogoji proizvedo se vsak popoldan pri lastnici **Mariji Boštjančič**, hišni posestnici, **Sv. Petra nasip št. 57.**

392 10-7

lastni pridelek, cene nizke, **prodam 300 l.** Ličen, veleposestnik, Rihenberg, Goriško.

Zahtevajte brezplačno depozitni list, konika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek.

- St. 365 srebrna dam-ska remont 3-50
- St. 322 srebrna moška remont 3-50
- St. 337 srebrna s sidro 15 kamnov 5-00 dvojni plašč 6-50
- St. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna 7-9-50

Anton Kiffmann, največja tovarniška zaloga ur. zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 5, stajersko.**

Obrtno naznanilo.

Udano podpisani, lastnik tvrdke **M. Kunc** v Ljubljani, usojam si svojim cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu javiti, da otvorim z dnem 20. februarja t. l. v prodajalniških prostorih

Dvorni trg št. 3, na voglu Židovskih ulic **A. KUNC**

veliko in moderno zalogo oblek za gospode in dečke

iz lastnih in tujih izdelkov. Kot strokovnjak, v zvezi z najboljšimi tvrdkami, mi bo mogoče z nizkimi stalnimi in na vsakem predmetu označenimi cenami zahtevam kupujočega občinstva v vsakem oziru zadostiti.

Naročila po meri izvrševal bodem kakor doslej v mnogoletnem obrtovanju po najboljših močeh v zadovoljstvo svojih naročnikov.

Priporočevaje svoje sedaj povečano podjetje blagonaklonjenosti slav. občinstva bilježim

z velespoštovanjem

A. KUNC, Dvorni trg št. 3.

400 8-6

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4¹/₂ %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4¹/₂ in 5¹/₂ %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4¹/₂ % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Podružnica: **DUNAJ**, I., Wipplingerstr. 22. (Ustredni banka českých spořitelů)

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskoni menjice same denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ 0/0** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

1949 52-1